

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ІНСТИТУТ ПРАВА**

**Кафедра адміністративно-правових дисциплін
Кафедра господарсько-правових дисциплін
Кафедра кримінально-правових дисциплін
Кафедра цивільно-правових дисциплін**

**ПРОГРАМА
ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ**

назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Право»
рівень вищої освіти	другий (магістерський)
код та назва галузі (галузей) знань	08 Право
код та назва спеціальності	081 Право
вид дисципліни	ОК 11
мова викладання	українська

Львів
2023

Програма професійної практики розглянута на засіданнях кафедр Інституту права:

–кафедра адміністративно-правових дисциплін – протокол від 06.10.2023 № 5;

–кафедра господарсько-правових дисциплін – протокол № 4 від 03.10.2023;

–кафедра загально-правових дисциплін – протокол від 09.10.2023 № 3;

–кафедра кримінально-правових дисциплін – протокол № 4 від 09.10.2023;

–кафедра цивільно-правових дисциплін – протокол від 06.10.2023 № 4.

Програма професійної практики схвалена вченою радою Інституту права – протокол від 12.10.2023 № 3.

Програма професійної практики затверджена на засіданні Науково-методичної ради ЛьвДУВС – протокол від 19.10.2023 № 4.

РОЗРОБНИКИ:

КРАСНИЦЬКИЙ І., директор Інституту права, к.ю.н., професор;

ПАРАСЮК Н., в.о. заступника директора Інституту права, к.ю.н., доцент;

–по кафедрі адміністративно-правових дисциплін:

КОВАЛІВ М., завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін Інституту права ЛьвДУВС, к.ю.н., професор;

ЛОЗИНСЬКИЙ Ю., доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін Інституту права ЛьвДУВС, к.ю.н.;

–по кафедрі господарсько-правових дисциплін:

ІЛЬКІВ Н., доцент кафедри господарсько-правових дисциплін Інституту права ЛьвДУВС, к.ю.н., доцент;

ЯНОВИЦЬКА А., доцент кафедри господарсько-правових дисциплін Інституту права ЛьвДУВС, к.ю.н., доцент;

–по кафедрі кримінально-правових дисциплін:

ЛАЩУК Н., завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін Інституту права ЛьвДУВС, к.ю.н., доцент;

ГЛОВЮК І., професор кафедри кримінально-правових дисциплін Інституту права ЛьвДУВС, д.ю.н., професор;

ГОРПІНЮК О., доцент кафедри кримінально-правових дисциплін, к.ю.н., доцент;

ЛІСЦИНА Ю., доцент кафедри кримінально-правових дисциплін Інституту права ЛьвДУВС, к.ю.н., доцент;

–по кафедрі цивільно-правових дисциплін:

АНДРУСІВ У., доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Інституту права ЛьвДУВС, к.ю.н., доцент;

ГРАБАР Н., доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Інституту права ЛьвДУВС, к.ю.н., доцент;

ДУТКО А., доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Інституту права ЛьвДУВС, к.ю.н., доцент.

Програма професійної практики за Освітньо-професійною програмою «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», для здобувачів Інституту права та Центру післядипломної освіти дистанційного та заочного навчання (далі – ЦПОДЗН). Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2023. 114 с.

ЗМІСТ

	Назва структурної частини	Стор
1.	Загальні положення	5
2.	Перелік компетентностей, яких мають набути здобувачі вищої освіти під час проходження професійної практики (3-ій етап)	6
3.	Права та обов'язки осіб, які беруть участь в організації, проведенні та проходженні професійної практики (3-ій етап)	8
4.	Організаційно-методичні вказівки	10
4.2	Завдання по відповідних базах практики, які підготовлено та схвалено КАФЕДРОЮ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН:	10
	4.2.1 суд	10
	4.2.2 адвокатура	15
	4.2.3 прокуратура	20
4.3	Завдання по відповідних базах практики, які підготовлено та схвалено КАФЕДРОЮ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИХ-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН:	24
	4.3.1 адвокатура	24
	4.3.2 суд	31
	4.3.3 прокуратура	38
4.4	Завдання по відповідних базах практики, які підготовлено та схвалено КАФЕДРОЮ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН:	48
	4.4.1 адвокатура	48
	4.4.2 прокуратура	60
	4.4.3 суд	73
4.5	Завдання по відповідних базах практики, які підготовлено та схвалено КАФЕДРОЮ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН:	80
	4.5.1 адвокат	80
	4.5.2 суд	90
5.	Зміст і порядок оформлення звітних матеріалів	100
6.	Захист матеріалів практики та критерії її оцінювання	101
7.	Рекомендовані джерела	104
8.	Інформаційні ресурси	104
	ДОДАТКИ	106

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Практика є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки здобувачів вищої освіти (Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, яке затверджене наказом Міністерства освіти і науки України (далі – МОН України) від 08.04.1993 № 93).

Організація та проходження практики відбувається відповідно до законодавства України про вищу освіту, нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, Міністерства внутрішніх справ України та локальних актів Львівського державного університету внутрішніх справ (далі – ЛьвДУВС).

1.2 Відповідно до Освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти, професійна практика є обов'язковим компонентом (ОК 11) при підготовці здобувачів освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 081 «Право» Інституту права та ЦПОДЗН ЛьвДУВС.

1.3 Програма професійної практики (далі – Програма практики) визначає зміст та послідовність практики, її мету та завдання, правомочності усіх учасників практичної підготовки, перелік індивідуальних завдань, обов'язкових для виконання при проходженні практики на відповідній Базі практики, а також правила та критерії оцінювання результатів проходження та захисту практики.

1.4 Метою професійної практики є закріплення теоретичних знань, здобутих здобувачами освітнього ступеня магістр в процесі навчання, розвиток навичок та умінь із застосування теоретичних знань у практичній діяльності, формування професійних умінь для прийняття самостійних рішень під час вирішення практичних завдань, оволодіння професійним досвідом та підтвердження готовності здобувачів вищої освіти до складання Єдиного державного комплексного іспиту зі спеціальності.

1.5 Завданнями професійної практики є:

- подальше поглиблення теоретичних знань, одержаних здобувачами освітнього ступеня магістр в процесі навчання;
- удосконалення творчого підходу застосовувати одержані знання в практичній юридичній діяльності;
- розвиток умінь здійснювати тлумачення нормативно-правових актів у професійній діяльності;
- удосконалення практичних навичок складання процесуальних та інших документів;
- розвиток аналітичних здібностей на підставі досвіду безпосередньої практичної роботи;
- подальше удосконалення правової культури та професійної етики юриста.

1.6 Обсяг професійної практики визначається Освітньо-професійною програмою «Право» другого (магістерського) рівня зі спеціальності 081 «Право».

Практика здобувачів проводиться з відривом від теоретичного навчання на базах практики.

1.7 Базами проходження професійної практики є (далі – Бази практики) є суди, прокуратура, адвокатура, технічне оснащення яких, спроможне

забезпечити сучасні вимоги до проходження практики здобувачами освітнього ступеня магістр а також умови їх подальшого професійного росту та кар'єри (надалі – База практики).

1.8 Форми та методи контролю. У процесі проходження професійної практики передбачається поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснює керівник з числа науково-педагогічних працівників відповідної кафедри Інституту права ЛьвДУВС.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню проходження практики комісією шляхом оцінювання цілісної систематичної діяльності здобувачів вищої освіти протягом конкретного періоду. При виставленні диференційованої оцінки здобувачу вищої освіти враховується рівень теоретичної підготовки здобувача вищої освіти, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння вміннями і навичками, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та своєчасність її подання.

1.9 Зв'язок професійної практики з навчальними дисциплінами. Для успішного проходження професійної практики здобувачами вищої освіти необхідна наявність знань, які вони отримали з обов'язкових навчальних дисциплін.

2. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ МАЮТЬ НАБУТИ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ

2.1 Відповідно до Освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» проходження здобувачами освітнього ступеня «магістр» професійної практики сприятиме набуттю таких компетентностей:

2.1.1 загальні компетентності (далі – ЗК):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1);
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 3);
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК 4);
- здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК 7);
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК 8);

2.1.2 спеціальні компетентності (далі – СК):

- Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності (СК 1);
- здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції (СК 5);
- здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію (СК 6);

- здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні (СК 7);
- здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів (СК 8);
- здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування (СК 10);
- здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів (СК 11);
- здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією (СК 13);
- здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини (СК 14);
- здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості (СК 15).

2.2 Нормативний зміст практичної підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» полягає у таких програмних результатах навчання (далі – ПРН):

- обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи (ПРН 6);
- дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв’язання (ПРН 7);
- оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності (ПРН 8);
- використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції (ПРН 11);
- аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів (ПРН 13);
- обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування (ПРН 14);
- мати практичні навички розв’язання проблем, пов’язаних з реалізацією процесуальних функцій суб’єктів правозастосування (ПРН 15);
- брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини (ПРН 16);
- інтегрувати необхідні знання та розв’язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності (ПРН 17).

3. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ОСІБ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЇ, ПРОВЕДЕННІ ТА ПРОХОДЖЕННІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ

3.1 Керівник/заступник керівника навчального підрозділу, відповідальний за організацію роботи із здобувачами вищої освіти:

- здійснює загальний контроль за організацією та проведенням практики в навчальному підрозділі;
- координує роботу керівників практики від ЛьвДУВС щодо проведення практики із здобувачами вищої освіти;
- надає методичну допомогу керівникам практики від ЛьвДУВС щодо організації проведення практики;
- забезпечує комунікацію із Базами практик щодо укладення договорів, підписання меморандумів про співпрацю, одержання відгуків чи рекомендацій щодо удосконалення порядку проходження практики здобувачами вищої освіти.

3.2 Методист-координатор практики:

- організовує збір інформації про пропонувані Базы практики, які подали здобувачі вищої освіти;
- організовує листування щодо проходження практики у терміни, визначені договорами на проходження практики;
- формує проєкт наказу про скерування на практику;
- здійснює облік укладених договорів;
- формує скерування для проходження здобувачами вищої освіти;
- на підставі звітів, поданих керівниками практики від ЛьвДУВС, формує узагальнений звіт про проходження практики здобувачами вищої освіти.

3.3 Керівник практики від ЛьвДУВС:

- проводить організаційну зустріч із здобувачами вищої освіти, в процесі якої доводить до відома здобувачів Програму практики, інформує про мету, зміст, завдання практики, вимоги до Баз практики, порядок проходження практики, порядок та строки оформлення звітних матеріалів практики;
- забезпечує перед відбуттям здобувачів вищої освіти на практику проведення первинного інструктажу з охорони праці, техніки безпеки, протипожежної безпеки;
- ознайомлює здобувачів вищої освіти із порядком ведення документів та збереженням службової, комерційної та іншої інформації з обмеженим доступом відповідно до профілю Базы практики;
- надає здобувачам вищої освіти методичну допомогу щодо оформлення матеріалів практики та вирішення інших питань, що виникають під час проходження практики;
- отримує від здобувачів вищої освіти інформацію про хід виконання запланованих заходів та забезпечує контроль за дотриманням вимог цієї Програми;
- у тісному контакті з керівником від Базы практики забезпечує належний рівень її проходження згідно з цією Програмою;

- за підсумками проходження практики здійснює оцінку роботи здобувача вищої освіти та якість звітної документації (заповнивши заліковий документ);
- складає звіт про проведення практики та передає його методисту-координатору практики не пізніше трьох робочих днів з моменту проведення захисту практики.

3.4 Керівник від Баз практики:

- ознайомлює здобувачів вищої освіти-практикантів з організацією роботи на конкретному робочому місці;
- здійснює контроль за роботою здобувачів вищої освіти-практикантів;
- здійснює оцінку якості роботи здобувачів вищої освіти-практикантів шляхом складання на них відгуку з визначенням рівня виконання Програми практики, якості професійних знань та умінь, ставлення здобувачів вищої освіти до виробничої та громадської роботи, виконання індивідуальних завдань, організаторських здібностей;
- надає допомогу здобувачам вищої освіти у виконанні індивідуальних завдань та в одержанні необхідних матеріалів для виконання Програми практики;
- повідомляє керівника практики від ЛьвДУВС про допущені здобувачем вищої освіти порушення трудової дисципліни, правил внутрішнього трудового розпорядку Баз практики, правил безпеки, невиконання доручень тощо;
- не допускає залучення здобувачів вищої освіти для виконання доручень, які суперечать меті практики.

3.5 Здобувач вищої освіти під час проходження практики має право:

- обирати Базу практики за погодженням із керівником навчального підрозділу;
- отримувати від керівника практики від ЛьвДУВС та керівника практики від Баз практики консультації з приводу проходження практики, підготовки звітних матеріалів тощо;
- отримувати допомогу у підборі необхідних матеріалів (зразків оформлення документації) для виконання Програми практики та написанні звіту;
- отримати від методиста-координатора практики скерування для проходження практик;
- ознайомитись з положеннями та інструкціями, які регулюють роботу Баз практики, порядком організації її діловодства, обліку та звітності;
- на створення умов для якісного виконання Програми практики.

3.6 Здобувач вищої освіти під час проходження практики зобов'язаний:

- за два місяці до початку практики представити методисту лист-погодження та (або) проєкт договору про проходження практики на пропонованій ним базі практики;
- до початку практики одержати від керівника практики від ЛьвДУВС консультації щодо оформлення всіх необхідних документів та ознайомитися з Програмою практики;

- своєчасно прибути на Базу практики і приступити до виконання завдань, що передбачені Програмою практики;
- дотримуватися правил з охорони праці, техніки безпеки та правил внутрішнього трудового розпорядку за місцем проходження практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені Програмою практики;
- оформити належним чином звітні документи за результатами проходження практики.
- своєчасно скласти підсумковий контроль за результатами проходження практики.

4. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

4.1 Під час професійної практики здобувачі вищої освіти виконують завдання, які схвалені кафедрами для відповідної Базу практики.

Індивідуальні завдання складаються з **таких блоків**:

- обґрунтувати відповіді на теоретичні питання з використанням нормативно-правових актів, судової практики та положень науки відповідної галузі права;
- скласти проекти процесуальних або інших видів документів;
- вирішити практичні кейси з відповідним посиланням на нормативно-правові акти та практику їх застосування.

4.2 Завдання по відповідних базах практики, які підготовлено та схвалено **кафедрою адміністративно-правових дисциплін**:

4.2.1

Назва бази практики	СУД
Вид завдань	Зміст завдань
Питання, з якими має ознайомитися ЗВО під час проходження практики на базі практики:	– система, структура та основи організації діяльності судів в Україні; – сутність організації роботи в судах та її складові елементи; – специфіка нормативного забезпечення судової діяльності; – особливості автоматизованої системи документообігу суду; – система актів національного законодавства та міжнародних стандартів організації і діяльності судів в Україні.
Обґрунтувати відповідь на теоретичні питання:	1) Схематично відобразити судову систему України. 2) Проаналізувати вимоги до кандидатів на посаду судді. 3) Розкрити правові основи функціонування судів в Україні. 4) Проаналізувати засади діяльності судів в Україні. 5) Розкрити зміст принципів організації та діяльності

	судів в Україні. 6) Проаналізувати стан функціонування автоматизованої системи документообігу суду. 7) Проаналізувати організацію прийому громадян та розгляду звернень у суді. 8) Проаналізувати правовий статус судді. 9) Розкрити завдання і шляхи вдосконалення організації роботи судів в Україні. 10) Проаналізувати підстави дисциплінарної відповідальності судді. 11) Проаналізувати аспекти нормативного регулювання суддівської етики. 12) Розкрити повноваження судді щодо виконання покладених на нього функцій. 13) Проаналізувати вимоги щодо несумісності у роботі суддів. 14) Проаналізувати взаємодію судових органів із органами публічної влади. 15) Проаналізувати гарантії незалежності суддів. 16) Розкрити принципи розподілу обов'язків між працівниками в судах. 17) Розкрити систему інформування громадськості про діяльність судів в Україні. 18) Які напрями діяльності судів в Україні можна вважати пріоритетними в сучасних умовах розбудови правової держави? 19) Які існують види заохочення суддів? 20) Проаналізувати алгоритм роботи Єдиного державного реєстру судових рішень.
Скласти проекти таких документів:	1) адміністративний позов про оскарження бездіяльності органу виконавчої влади; 2) заява про видачу копії судового рішення; 3) заява про уточнення позовних вимог; 4) заява про ознайомлення з матеріалами справи; 5) клопотання про застосування технічних засобів фіксування; 6) акт приймання-передавання справ та документів; 7) журнал обліку речових доказів; 8) рішення суду про застосування адміністративного стягнення у вигляді адміністративного арешту; 9) рішення суду про застосування адміністративного стягнення у вигляді позбавлення наданого громадянину права керування транспортним засобом; 10) акт про знищення речових доказів.
Вирішити	1. Громадянин М. звернувся у сервісний центр МВС

практичні кейси:

України у м. Х із заявою дозволити йому пройти навчання та здати екзамен на отримання посвідчення водія. Під час проходження медичної комісії з'ясувалось, що М. перебуває на обліку в місцевому психоневрологічному диспансері, тому в його зверненні було відмовлено. М. оскаржив це рішення в місцевому адміністративному суді.

Здійснити юридичний аналіз вказаної ситуації.

Який алгоритм дій суду у даній ситуації?

2. 17 липня 2021 р. до адміністративного суду звернувся особа Р. , яка перебуває на посаді головного спеціаліста економічного відділу контрольно-перевірочної роботи Управління Пенсійного фонду України у м. Х. та просить визнати незаконними дії начальника Управління пенсійного фонду України щодо зняття премії з березня 2021 р. по даний час. Свої вимоги позивач обґрунтував тим, що 04 квітня 2021 р. його було притягнуто до дисциплінарної відповідальності та оголошено догану за перевищення службових повноважень без корисливих мотивів. Жодних пояснень перед притягненням до відповідальності від особа Р. не зажадали.

Здійснити правову оцінку даної ситуації.

Визначити порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців передбачений законодавством.

Яке рішення може прийняти суд?

3. Громадянин М. був притягнутий до адміністративної відповідальності за дрібне хуліганство і підданий стягненню – 10 діб адміністративного арешту. Під час перебування під арештом у М. загинув в автомобільній катастрофі брат, з приводу чого М. звернувся до судді з проханням відпустити його на похорон.

Проаналізувати ситуацію.

Яке рішення може прийняти суддя?

4. З позовом про стягнення 9000 грн. до приватного підприємця Х. звернулася до адміністративного суду ДПС. До початку судового розгляду позивач подав клопотання про закриття провадження у справі, в зв'язку з відмовою від адміністративного позову, посиляючись на те, що спір врегульовано до судового розгляду, оскільки сторони досягли примирення. Суд визнав, що відмову від позову слід прийняти, так як це не суперечить закону та не порушує чийх-небудь, в тому числі й сторін, прав, свобод та інтересів та постановив ухвалу про прийняття

	відмови ДПС від адміністративного позову. <i>Проаналізувати ситуацію.</i> <i>Які обов'язки покладає законодавець на суд, у випадках, коли сторони досягають примирення під час підготовчого провадження?</i> <i>Яке рішення має прийняти суд, у випадках коли сторони досягають примирення?</i> <i>Чи правильне рішення ухвалив суд?</i> 5. На директора ТзОВ «К» Центром зайнятості було накладено штраф, за порушення норм Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття». Директор вирішив оскаржити таке рішення. <i>Проаналізувати ситуацію.</i> <i>У який суд необхідно йому звернутись директору для оскарження рішення центру зайнятості про накладення штрафу?</i> <i>Чи належить справу розглядати за правилами адміністративного судочинства?</i> <i>Обґрунтувати відповідь.</i> 6. Суд залишив позовну заяву без руху, посилаючись на ту обставину, що вона подана неналежним позивачем – Міністерством закордонних справ, яке просило скасувати адміністративне стягнення, накладене на його працівників. <i>Проаналізувати ситуацію.</i> <i>Чи обґрунтованою була відмова суду?</i> <i>Як слід було вирішити справу?</i> 7. Особа оскаржила правовий акт індивідуальної дії і при цьому звернулася із адміністративним позовом до кількох відповідачів, лише частина з яких мала статус суб'єкта владних повноважень. Г. районний суд м. Л. ухвалою відмовив у відкритті провадження за позовними вимогами до всіх відповідачів із посиланням на те, що вони не належить до компетенції адміністративних судів. <i>Проаналізувати ситуацію.</i> <i>Чи обґрунтованою є ухвала суду?</i> 8. На практиці суди отримують клопотання про проведення експертизи фальшивих на переконання заявника доказів, однак, без обґрунтування відмовляють у задоволенні такого клопотання. Суди не зважають на показання свідка про фальшивість підписів на документах, що є предметом судового розгляду. <i>Чи обґрунтованими є дії суду?</i> <i>У який спосіб може поступити суд у такій ситуації?</i>
--	---

	9. Особа Н. звернувся до суду з позовом про: визнання протиправною бездіяльності Генерального штабу Збройних Сил України, яка полягає у невиконанні вимог нормативно-правових актів та наказів Міністра оборони України щодо виплати позивачу надбавки за виконання особливо важливих завдань. <i>Визначити підвідомчість та підсудність вказаної справи з посиланням на норми чинного законодавства України.</i> 10. У справі за позовом особи Л. про оскарження дій суб'єкта владних повноважень, суддею було відкрито провадження. На попередньому судовому засіданні позивач вирішив змінити предмет та підставу позову та звернувся до суду з відповідною заявою. <i>Яке рішення має прийняти суддя?</i> <i>Здійснити правовий аналіз ситуації.</i> <i>Який механізм реалізації права позивача на зміну предмету, підстав позову в адміністративному судочинстві?</i>
Перелік нормативних актів, з якими має ознайомитися ЗВО при виконанні завдань:	- Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2747-15. - Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text. - Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text. - Про доступ до судових рішень: Закон України від 22.12.2005 № 3262-IV. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3262-15#Text. - Про судовий збір: Закон України від 08.08.2011 № 33674-VI. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text. - Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text.
Судова практика:	- Постанова Верховного Суду від 11 лютого 2020 року у справі № 816/502/16 (адміністративне провадження № К/9901/14795/18). URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/87901201 - Рішення Окружного адміністративного суду м. Києва від 13 грудня 2021 року у справі № 2а-108/12/2670. URL:

	https://reyestr.court.gov.ua/Review/101920446 - Рішення Верховного Суду від 09 липня 2020 року у справі № 9901/372/19 (адміністративне провадження № П/9901/372/19) URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/90366992 - Постанова Верховного Суду від 08 квітня 2020 року у справі № 337/346/17(2-а/337/56/2017) (адміністративне провадження № К/9901/22443/18) URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/88655304 .
--	--

4.2.2

Назва бази практики	АДВОКАТУРА
Вид завдань	Зміст завдань
Питання, з якими має ознайомитися ЗВО під час проходження практики на базі практики:	– поняття адвокатури; – принципи і засади діяльності адвокатури в Україні; – організаційні форми та види адвокатської діяльності; – гарантії адвокатської діяльності; – організація надання адвокатом юридичної допомоги підприємствам, установам, організаціям; порядком, формами та методи правового забезпечення підприємницької і зовнішньоекономічної діяльності громадян та юридичних осіб.
Обґрунтувати відповідь на теоретичні питання:	1) Проаналізувати правову основу діяльності адвокатури в Україні. 2) Розкрити поняття, завдання та принципи адвокатської діяльності. 3) Проаналізувати основні напрями діяльності адвоката як захисника та представника. 4) Проаналізувати організаційні форми адвокатської діяльності в Україні. 5) Проаналізувати повноваження кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури та Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури. 6) Проаналізувати процес надання правової допомоги та формування роз'яснення з правових питань, за вирішенням яких звертається клієнт. 7) Розкрити алгоритм документування діяльності адвоката. 8) Розкрити порядок набуття, зупинення та припинення права на заняття адвокатською діяльністю. 9) Як здійснюється в Україні адвокатська діяльність адвокатом іноземної держави? 10) Проаналізувати та розкрити основні засади

	правового супроводу діяльності фізичних і юридичних осіб адвокатом. 11) Проаналізувати завдання Спілки адвокатів України. 12) Розкрити поняття та функції гарантії адвокатської діяльності. 13) Розкрити основні напрями адвокатської діяльності у сфері захисту прав громадян. 14) Розкрити механізм притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. 15) Визначити процесуальний статус адвоката в адміністративному судочинстві. 16) Проаналізувати механізм здійснення представництва адвокатом інтересів фізичних та юридичних осіб в адміністративному судочинстві. 17) Проаналізувати вимоги до змісту угоди про надання юридичної допомоги. 18) Охарактеризувати вимоги до осіб, які бажають займатись адвокатською діяльністю. 19) Визначити поняття адвокатського самоврядування. 20) Проаналізувати роботу Єдиного реєстру адвокатів України.
Скласти проєкти таких документів:	1) заява про ознайомлення з матеріалами справи; 2) відзив на апеляційну скаргу; 3) клопотання про призначення автотехнічної судової експертизи; 4) договір про надання правової допомоги; 5) адвокатський запит про надання інформації; 6) клопотання про закриття справи; 7) позовна заява про визнання нечинним або незаконним нормативно-правового акта; 8) апеляційна скарга на постанову у справі про адміністративне правопорушення; 9) клопотання про надання документів; 10) скарга щодо порушення порядку адміністративного затримання.
Вирішити практичні кейси:	1. П. звернувся до адвокатського об'єднання «Адвокатське об'єднання «З.» з приводу захисту своїх прав в суді під час адміністративного провадження. Під час заключення договору з адвокатським об'єднанням між П. та адвокатом І. виник спір: хто буде вказаний в договорі з боку адвокатського об'єднання: об'єднання, чи адвокат І., який мав би вести справу П. у суді. Адвокат І. зазначав, що стороною буде об'єднання, а підпише договір з П. він, оскільки дані повноваження йому були передані об'єднанням на підставі довіреності. П. ж

наполягав, щоб з боку адвокатського об'єднання стороною виступав персонально адвокат І., що буде запорукою сумлінності і персональної відповідальності у випадку неналежної правничої допомоги.

Вирішити спір.

Які принципи здійснення адвокатської діяльності ?

Які організаційні форми адвокатської діяльності ви знаєте, в чому їх різниця?

Хто виступатиме стороною договору в даному випадку?

Хто виступатиме стороною в договорі про надання правничої допомоги в інших організаційних формах адвокатської діяльності?

2. Адвокат І. на 2 році своєї практики не змогла пройти курси підвищення кваліфікації, через те, що потрапила в аварію і була тимчасово непрацездатна. *Чи обов'язково проходити такі курси адвокатам? В який ще спосіб адвокати можуть підвищувати свою кваліфікацію?*

Адвокат М. був звинувачений у дачі хабара в особливо великому розмірі. Після повідомлення йому про підозру адвокат нелегально виїхав з України перебував за кордоном більше 3 років. У цей період провадження щодо цього адвоката було зупинене в зв'язку з неможливістю встановити місце перебування підозрюваного. Повернувшись до України, адвокат М. прийняв доручення на ведення адміністративної справи. Однак суд не допустив його до участі у судовому засіданні, мотивуючи це тим, що адвокат М. не має права здійснювати адвокатську діяльність у зв'язку з наявністю незакритого кримінального провадження щодо нього.

Чи можливо в службовому листуванні адвоката та клієнта допускати оцінку моральних якостей представників судової влади?

3. Обласною радою було сформовано кваліфікаційну дисциплінарну комісію адвокатури в повному складі. Через деякий час роботи комісії виявилось, що відділення спілки адвокатів, представники якого входили до складу КДКА, не зареєстровано. Адвокат С. звернувся до суду з проханням визнати рішення обласної ради в частині включення представників відділення спілки до складу комісії незаконним. *Яке рішення має бути прийняте у цій справі?*

4. Адвокат В. має намір припинити виконання своїх обов'язків на строк більше одного тижня.

Хто може його замінити на цей період?

Який порядок його заміни?

5. Адвокатом М. було укладено угоду про надання правової допомоги зі здійснення представництва інтересів гр. К., який був визнаний потерпілим в справі про адміністративне правопорушення. Проте, К. не виконав зобов'язання про щомісячну оплату праці адвоката.

Які дії має право вжити адвокат в описаній ситуації?

6. Дисциплінарною палатою КДКА І. області за результатами розгляду окремої ухвали І. міського суду складено довідку про результати перевірки і ухвалено рішення д/с №23 про порушення дисциплінарної справи стосовно адвоката З. внаслідок порушення ним вимог ПАЕ і Положення про ордер та порядок ведення реєстру ордерів, затвердженого рішенням Ради адвокатів України, що проявилось у зверненні останнього до суду з позовом від імені довірителя О. через 10 місяців і 10 днів після її смерті. Письмові пояснення у відповідь на звернення члена дисциплінарної палати КДКА І. області П. адвокат З. надати відмовився.

Чи є в цьому випадку в діях адвоката ознаки дисциплінарного проступку?

Який вид дисциплінарного стягнення відповідає наведеному дисциплінарному проступку?

Обґрунтувати відповідь.

7. Обмежено-дієздатна особа С., звернулася до адвоката М. з проханням бути її представником в адміністративній справі. Адвокат М. запропонував укласти з ним договір про надання правової допомоги. Дайте правову оцінку діям адвоката та обмежено-дієздатній особі.

Чи мав право адвокат укласти з такою особою договір про надання правової допомоги?

Чи має обмежено-дієздатна особа ті ж самі права, що і дієздатна особа?

8. Адвокат О., виступаючи в ефірі одного з провідних ТВ-каналів, вкрай негативно оцінив сучасний стан української адвокатури, а також професійний рівень та моральні якості осіб, що складають органи адвокатського самоврядування, та окремих адвокатів. Зокрема, він зазначив: «Головним ризиком реалізації громадянами конституційного права на правову допомогу є плачевний стан української адвокатури... На жаль, можу констатувати, що адвокатура є гальмом для реалізації судової реформи...».

	<i>Здійснити правову оцінку (з точки зору Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Правил адвокатської етики) висловлюванням адвоката.</i> 10. До кваліфікаційно-дисциплінарної комісії О. області надійшла заява від громадянина С. щодо припинення права на заняття адвокатською діяльністю адвоката Л. С. звернув увагу на те, що адвокат Л., який здійснює представництво інтересів відповідача у цивільній справі за позовом С. одночасно є депутатом О. міської ради. С. вважає, що статус депутата є несумісним із адвокатською діяльністю, а участь Л. у судовому процесі може привести до тенденційного сприйняття судом обставин справи саме у зв'язку із статусом Л. як депутата. <i>Чи передбачено законодавством України та Правилами адвокатської етики можливість подальшого здійснення адвокатської діяльності адвокатом Л.?</i>
Перелік нормативних актів, з якими має ознайомитися ЗВО при виконанні завдань:	– Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.08.2012 № 5076-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text. – Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text. – Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text. – Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.09.2014. № 465. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-%D0%BF#Text.
Судова практика:	– Постанова Верховного Суду від 25 лютого 2021 року у справі № 826/16008/18 (адміністративне провадження № К/9901/21724/19) URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/95139163 – Постанова Верховного Суду від 11 червня 2020 року у справі № 826/1765/18 (провадження № К/9901/915/19) URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/89757505 – Постанова Верховного Суду від 08 лютого 2022 року у справі № 160/6762/21 (адміністративне провадження № К/9901/41849/21) URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/103127835 – Постанова Верховного Суду від 23 квітня 2020 року

	у справі № П/811/3546/15 (адміністративне провадження № K/9901/12376/18) URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/88886300 .
--	---

4.2.3

Назва бази практики	ПРОКУРАТУРА
Вид завдань	Зміст завдань
Питання, з якими має ознайомитися ЗВО під час проходження практики на базі практики:	– сутність організації роботи в органах прокуратури та її складові елементи; – завдання прокурорського нагляду та основні напрямки прокурорської діяльності; – система, структура та правові основи організації діяльності органів прокуратури; – особливості проходження служби в органах прокуратури; – специфіка нормативного забезпечення прокурорської діяльності; - система актів національного законодавства та міжнародних стандартів організації і діяльності прокуратури.
Обґрунтувати відповідь на теоретичні питання:	1) Схематично відобразити систему прокуратури України. 2) Проаналізувати інформаційно-аналітичне забезпечення органів прокуратури. 3) Проаналізувати процес добору і розміщення кадрів в органах прокуратури. 4) Проаналізувати вимоги до кандидата на посаду прокурора. 5) Проаналізувати та розкрити правові основи та зміст основних принципів організації та діяльності прокуратури в Україні. 6) Проаналізувати повноваження та функції Генерального прокурора, керівників регіональних та місцевих прокуратур. 7) Розкрити завдання і організацію роботи Офісу Генерального прокурора. 8) Проаналізувати організацію прийому громадян та розгляду заяв і скарг органами прокуратури. 9) Проаналізувати процес контролю і перевірки виконання завдань працівниками прокуратури. 10) Які існують види дисциплінарної відповідальності прокурорських працівників? 11) Розкрити соціально-правові гарантії працівників

	прокуратури. 12) Проаналізувати кодекс професійної етики та поведінки прокурорів. 13) Проаналізувати взаємодію органів прокуратури з органами судової влади. 14) Розкрити принципи розподілу обов'язків між працівниками в органах прокуратури. 15) Як проходить підвищення кваліфікації кадрів в прокуратурі? 16) Проаналізувати функції Міжнародної асоціації прокурорів. 17) Проаналізувати гарантії незалежності прокурора. 18) Навести приклади міжнародно-правового співробітництва прокуратури України з компетентними органами іноземних держав. 19) Проаналізувати алгоритм роботи Системи електронного документообігу органів прокуратури України. 20) Проаналізувати алгоритм роботи Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР).
Скласти проєкти таких документів:	1) книга обліку запитів на інформацію, які надійшли до прокуратури; 2) наказ про розподіл службових обов'язків між працівниками прокуратури; 3) опис справ постійного зберігання; 4) акт про вилучення справ (документів); 5) книга обліку документів, які відправлені електронними засобами зв'язку; 6) апеляційна скарга на вирок суду; 7) клопотання прокурора в порядку адміністративного судочинства; 8) замовлення на одержання архівних матеріалів; 9) доручення на переклад; 10) книга обліку документів, відправлених кур'єром.
Вирішити практичні кейси:	1. Під час добору кандидатів на посаду прокурора окружної прокуратури заяви на участь у конкурсі на вакантну посаду прокурора подали два кандидати: С. та В., у яких виявилась однакова кількість балів за результатами кваліфікаційного іспиту. При цьому С. мав стаж практичної роботи у галузі права 5,5 років, а В. – 3 роки, але півроку до цього працював на тимчасово вакантній посаді прокурора. Орган, що здійснює дисциплінарне провадження щодо прокурорів, направив керівнику прокуратури подання на призначення обох цих кандидатів із формулюванням «обрати конкретну

кандидатуру на Ваш розсуд». Керівник прокуратури своїм наказом призначив на вакантну посаду В., оскільки той мав досвід роботи на тимчасово вакантній посаді прокурора, а отже – був краще підготовлений до практичної роботи. С. оскаржив це рішення до місцевого суду.

Чи дотримано у даному випадку порядок призначення на посаду прокурора місцевої прокуратури?

Вирішити спір.

2. Заступник керівника Київської окружної прокуратури О. систематично запізнювався на роботу, покладені на нього службові обов'язки не виконував, своїм зовнішнім виглядом і вчинками порочив звання прокурорського працівника, а також загубив службове посвідчення у п'яній бійці. На зауваження П. відповідав, що не боїться дисциплінарних стягнень, звільнити його з посади може лише керівник прокуратури, який є його хрещеним батьком, тож йому все байдуже.

Охарактеризувати порядок притягнення прокурорів до дисциплінарної відповідальності.

Запропонувати вихід із ситуації, що склалася.

За встановленою формою скласти проєкт дисциплінарної скарги на прокурора за наявності підстав до притягнення його до дисциплінарної відповідальності

3. Розглянувши питання виконання своїх посадових обов'язків Генеральним прокурором, всеукраїнська конференція прокурорів визнала його незадовільним, а Генерального прокурора – таким, що не відповідає займаній посаді. На підставі цього конференція прийняла рішення про висловлення йому недовіри і, посилаючись на ч. 3 ст. 67 Закону України «Про прокуратуру», зобов'язала Генерального прокурора подати у відставку. Натомість Генеральний прокурор своїм наказом скасував це рішення, розпустив всеукраїнську конференцію прокурорів і скликав нову конференцію, визначивши дату її проведення.

Проаналізувати ситуацію з точки зору компетенції всеукраїнської конференції прокурорів і Генерального прокурора. Запропонуйте вихід із неї.

4. Прокурор Кр. окружної прокуратури М., керуючи автомобілем «Toyota Prado» під час проїзду на заборонений сигнал світлофора допустив зіткнення з автомобілем «Ford Focus», що належав громадянину В. Пред'явивши посвідчення прокурора працівникам поліції, які прибули на місце події, він заявив, що знаходиться

при виконанні службових обов'язків, тому завдану ним шкоду має відшкодовувати держава. Коли В. звернув увагу на те, що М. має явні ознаки сп'яніння (не тримається на ногах, має нечітку дикцію, від нього тхне спиртним тощо), і працівники патрульної поліції мають направити його на проходження медогляду, прокурор нецензурно висловився на його адресу, відмовився від проходження медогляду, і, посилаючись на те, що поспішає, залишив місце події.

Вирішити ситуацію.

Чи буде підлягати відповідальності прокурор і якого саме виду?

5. Прокурор області видав розпорядження, яке забороняло працівникам прокуратури давати коментарі і поширювати будь-які відомості у справі Х. без попереднього узгодження з прес-службою прокуратури області.

Чи було цим розпорядженням порушено принцип гласності в діяльності органів прокуратури України? Відповідь обґрунтувати.

Які обмеження принципу гласності встановлені законодавством?

6. За матеріалами дисциплінарних проваджень, розміщених на офіційному веб-сайті Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів, проаналізуйте існуючу дисциплінарну практику щодо прокурорів, визначивши такі показники:

1) кількість скарг, що надійшли на прокурорів, дисциплінарних проваджень, що за ними порушені та результати їх розгляду;

2) найбільш поширені підстави притягнення прокурорів до дисциплінарної відповідальності;

3) співвідношення дисциплінарних стягнень, що застосовуються до прокурорів за результатами дисциплінарних проваджень.

Оформити аналіз у вигляді таблиці з відповідними поясненнями.

7. Прокурор відділу обласної прокуратури М. напередодні виборів виявив бажання стати депутатом обласної ради. За порадою з цього приводу він звернувся до керівництва. Керівник відділу прокуратури попередив, що подібне рішення протирічить принципу деполітизації прокуратури, крім того ним порушуються вимоги щодо несумісності, а отже, М. доведеться звільнитися з органів прокуратури. Останній заперечив, зазначивши, що такі

	вимоги обмежують його конституційне право обирати і бути обраним. <i>Вирішити суперечку.</i> <i>У чому полягає зміст принципу деполітизації?</i> <i>Які вимоги щодо несумісності встановлено для працівників органів прокуратури?</i> 8. В окружній прокуратурі проходять службу шість прокурорів. <i>Як необхідно розподілити службові обов'язки між працівниками прокуратури?</i> 9. Штатна чисельність Куп'янської окружної прокуратури Харківської області налічує 12 прокурорів, керівника місцевої прокуратури, його першого заступника і трьох заступників. <i>З урахуванням штатної чисельності і територіальної юрисдикції запропонувати оптимальний варіант розподілу службових обов'язків даної окружної прокуратури. Підготуйте проект відповідного наказу.</i> 10. Прокурор Н. окружної прокуратури А. відповідно до наказу керівника окружної прокуратури про розподіл службових обов'язків працює на напрямі процесуального керівництва та підтримання публічного обвинувачення в суді. На поточний час у нього знаходиться 6 кримінальних проваджень, серед них: одне щойно розпочате із внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань; по двом слідчим направлено для погодження письмові повідомлення про підозру, в т. ч. по одному з них на розгляді знаходиться клопотання слідчого про застосування до підозрюваного запобіжного заходу у виді застави; одне передане слідчим зі складеним обвинувальним актом для затвердження; два передані до суду: по одному призначене підготовче засідання суду, і ще по одному – судовий розгляд. <i>Складіть план роботи вказаного прокурорського працівника на декаду.</i>
--	--

4.3 Завдання по відповідних базах практики, які підготовлено та схвалено кафедрою господарсько-правових-правових дисциплін:

4.3.1

Назва бази практики	АДВОКАТУРА
Вид завдань	Зміст завдань
Питання, з якими має ознайомитися ЗВО під час	– правові засади організації та діяльності адвокатури в Україні;

проходження практики на базі практики:	– порядок доступу до професії адвоката; – принципи та засади здійснення адвокатської діяльності; – порядок здійснення адвокатської діяльності; – взаємодія інституту адвокатури з судовою владою; – взаємодія інституту адвокатури та нотаріату; – порядок організації прийому клієнтів, – порядок надання адвокатом, роз'яснень з правових питань; – види адвокатської діяльності; права і обов'язки адвоката;
Обґрунтувати відповідь на теоретичні питання:	1. Встановити співвідношення адвокатури та підприємництва; 2. Визначити відмінність статусу адвоката від статусу інших юристів, які займаються юридичною практикою; 3. З'ясувати суть права громадян на кваліфіковану юридичну допомогу; 4. Розкрити сутність і значення адвокатської діяльності; 5. Охарактеризувати роль адвокатури як інституту правової системи. Проаналізувати взаємовідносини адвокатури з іншими інститутами правової системи; 6. Скласти перелік вимог до особи для заняття адвокатською діяльністю; 7. Скласти алгоритм роботи з Єдиним державним реєстром судових рішень; 8. З'ясувати які обов'язкові документи для участі адвоката як представника у господарській справі; 9. Визначити роль адвоката у господарському судочинстві; 10. Скласти алгоритм поновлення права на заняття адвокатською діяльністю, яке було зупинено у разі накладення на адвоката дисциплінарного стягнення; 11. Розкрити зміст поняття «адвокатська таємниця», її правове значення, наслідки порушення адвокатської таємниці та відповідальність за порушення адвокатської таємниці; 12. Скласти алгоритм розгляду заяви (скарги) про дисциплінарний проступок адвоката; 13. Визначити особливості обчислення плати за надання правової допомоги адвокатом; 14. Здійснити порівняльний аналіз правових інститутів: «адвокатська таємниця» та «нотаріальна таємниця». 15. Підстави відповідальності адвоката перед

	клієнтом, гарантії прав адвоката; 16. Провести порівняння підстав позбавлення адвоката права на заняття адвокатською діяльністю та припинення права на заняття адвокатською діяльністю; 17. Описати порядок позбавлення права на здійснення адвокатської діяльності; 18. Етичні засади взаємовідносин між адвокатами; 19. Особливості участі адвоката в медіації у господарських правових спорах. 20. Складіть алгоритм дій адвоката, як представника юридичної особи, у випадку, якщо нотаріусом було видано постанову про відмову від вчинення правочину, що укладається від імені юридичної особи, що суперечить цілям її діяльності.
Скласти проєкти таких документів:	1)адвокатський запит про надання інформації; 2)договір про надання правової допомоги; 3)клопотання про витребування доказів; 4) скарга адвоката на рішення у дисциплінарній справі щодо нього до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури; 5)відзив на апеляційну скаргу у справі; 6)клопотання про заміну сторони у справі; 7)клопотання про приєднання доказів до матеріалів справи; 8)заява про забезпечення позову ; 9)відзив на позовну заяву у справі; 10) договір оренди нерухомого майна.
Вирішити практичні кейси:	1. К. звернувся до адвокатського об'єднання «АО» для захисту своїх прав в суді під час господарського провадження. Під час заключення договору виник спір: хто буде вказаний в договорі з боку адвокатського об'єднання: об'єднання, чи адвокат І., який мав би вести справу у суді. Адвокат зазначав, що стороною буде об'єднання, а підпише договір він, оскільки дані повноваження йому були передані об'єднанням на підставі довіреності. <i>Вирішити спір.</i> <i>Які принципи здійснення адвокатської діяльності ?</i> <i>Які організаційні форми адвокатської діяльності ви знаєте, в чому їх різниця?</i> <i>Хто виступатиме стороною договору в даному випадку?</i> <i>Хто виступатиме стороною в договорі про надання правничої допомоги в інших організаційних формах адвокатської діяльності?</i>

2. Дієздатний 30-річний громадянин Німеччини К., який закінчив юридичний факультет в Україні на денному відділенні та одночасно факультет української філології в цьому ж ВНЗ на заочній формі навчання, у встановленому законом порядку отримав посвідчення помічника адвоката та дозвіл на працевлаштування в Україні на посаду помічника адвоката і влаштувався за трудовим договором помічником адвоката Д. Однак виявилось, що відомостей про К. як про помічника адвоката в ЄДРА України немає, а Д. за 1 рік до отримання свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю 7 місяців працював заступником міського голови м. Р. і був звільнений з посади за вчинення корупційного правопорушення.

Пояснити ситуацію, що склалася.

3. Адвокат представляв інтереси клієнта у господарському суді. На підтвердження повноважень на надання правової допомоги адвокат надав суду ордер, виданий адвокатським бюро. Суддя зазначив, що цього документа недостатньо і не допустив адвоката до судового засідання.

Чи правомірно вчинив суд?

4. Адвокат Р. після повідомлення йому про підозру у вчиненні злочину, нелегально виїхав з України і перебував за кордоном більше 3 років. У цей період провадження щодо цього адвоката було зупинене в зв'язку з неможливістю встановити місце перебування підозрюваного. Повернувшись до України, він прийняв доручення на ведення господарської справи. Однак суд не допустив його до участі у судовому засіданні, мотивуючи це тим, що адвокат Р. не має права здійснювати адвокатську діяльність у зв'язку з наявністю незакритого кримінального провадження щодо нього.

Оцінити дії адвоката та судді.

5. Адвокат З. відкрив своє адвокатське бюро. Згодом він вирішив об'єднатися зі своїми колегами для здійснення юридичної практики і написав заяву в адвокатське об'єднання з проханням включити бюро до його складу як структурний підрозділ.

Яке рішення і хто має прийняти з приводу заяви З.?

6. ТОВ «Мир» звернулося до Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду з касаційною скаргою на постанову Західного апеляційного господарського суду. Скарга підписана адвокатом Д., повноваження якого на представництво інтересів

підтверджені ордером (що додано до скарги). Останній видано для представництва адвокатом Д. інтересів ТОВ «Мир» у Господарському суді Львівської області та усіх судах загальної юрисдикції.

Чи може вважатися належним доказом на підтвердження наявності повноважень у адвоката Д. на підписання касаційної скарги від імені ТОВ «Мир»?

У яких випадках касаційна скарга не приймається до розгляду і повертається судом?

Якими документами підтверджуються повноваження адвоката як представника юридичної особи та які його обов'язкові реквізити?

7. С-ка міська рада звернулася до Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду із клопотанням про повернення судового збору. Клопотання С-кої міської ради про повернення судового збору підписано представником заявника - К. (з використанням електронного цифрового підпису). До зазначеного клопотання додано довіреність, якою уповноважено головного спеціаліста-юрисконсульта юридичного відділу апарату виконавчого комітету С-кої міської ради К. представляти інтереси С-кої міської ради.

Суд вказав, що надана довіреність не підтверджує наявності у К. повноважень на представництво інтересів скаржника у справі в порядку самопредставництва відповідно до ч. 4 ст. 56 ГПК України. Доказів наявності статусу адвоката у К. не надано.

Вказати форми участі заявника у справі у Верховному Суді?

Які процесуальні форми реалізації повноважень з представництва?

Визначити процесуальні наслідки подання клопотання, підписаного представником заявника за відсутності підтвердження повноважень такої особи на здійснення представництва органу місцевого самоврядування.

8. Товариство з обмеженою відповідальністю «Мак» 29.07.2022 р. (відповідно до поштової відмітки на конверті) повторно звернулося до Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду з касаційною скаргою. Ухвалою КГС у складі ВС від 29.08.2022 касаційну скаргу ТОВ залишено без руху з підстав недодержання заявником вимог ч. 3 ст. 290 ГПК України та надано скаржнику строк для усунення недоліків, який не може перевищувати 10 днів з дня вручення ухвали про залишення касаційної скарги без

	руху та вказано на необхідність надати документи/документ, що підтверджують повноваження адвоката С. як представника ТОВ на право підписання даної касаційної скарги (ордер або довіреність).Зазначену ухвалу скаржник отримав 05.09.2022, що підтверджується відміткою на рекомендованому повідомленні про вручення поштового відправлення, а отже усунути недоліки мав у строк до 15.09.2022 включно. На виконання вимог вказаної ухвали 07.09.2022 ТОВ подано заяву про усунення недоліків касаційної скарги (отримана Судом 13.09.2022), до якої додано ордер серії ВН № XXXX від 06.09.2022 р. на підтвердження повноважень адвоката С. <i>Чи може зазначений ордер підтверджувати повноваження адвоката С.?</i> <i>Які процесуальні наслідки не усунення заявником недоліків позовної заяви у строк, встановлений судом?</i> 9. Постанова П. апеляційного господарського суду прийнята 20.07.2022 р., повний текст постанови складено та підписано 28.07.2022 р. Фермерське господарство "Ольга» звернулося з касаційною скаргою 30.08.2022 р., про що свідчить дата на поштовому конверті, в якому касаційна скарга надійшла на адресу Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду, <i>З якого моменту слід обчислювати перебіг строку встановленого для подання касаційної скарги?</i> <i>Чи законодавчо передбачено можливість автоматичного та безумовного поновлення строку на касаційне оскарження?</i> <i>Скласти алгоритм поновлення пропущеного строку на касаційне оскарження.</i> 10. До Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду від Товариства з обмеженою відповідальністю «Фермер» надійшло клопотання про участь в судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів, подане засобами електронного зв'язку 14.09.2022. Заяву про участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції у справі № УУУ підписано адвокатом П., як представником ТОВ «Фермер». У матеріалах справи наявна довіреність від 04.06.2021 № ААА, в якій зазначено, що цією довіреністю Товариство з обмеженою відповідальністю "Фермер " уповноважує П., зокрема, діяти від імені Товариства з обмеженою відповідальністю
--	---

	"Фермер", представляти його інтереси та захищати права в усіх судових органах незалежно від їх рівня. Вказана довіреність видана строком по 04.06.2022 р. без права передоручення іншим особам. <i>Чи можна вважати, що вказане клопотання підписано особою, яка має право її підписувати?</i>
Перелік нормативних актів, з якими має ознайомитися ЗВО при виконанні завдань:	– Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436 –IV. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15. – Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15. – Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18.10.2018 № 2597 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19. – Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. №755-IV. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15. – Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 р. №2275-VIII. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2275-19/conv/print1511781376755176. – Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text. – Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text. – Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану: постанова Кабінету Міністрів України від 18.03.2022 № 314. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-zabezpechennya-provadjzhennya-gospodarskoyi-diyalnosti-v-umovah-voyennogo-stanu-314. – Положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури: Рішення звітно-виборного з'їзду адвокатів України від 09.06.2017 р. URL: https://ips.ligazakon.net/document/MUS20911. – Правила адвокатської етики: Рішення звітно-виборного з'їзду адвокатів України від 09.06.2017 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text. – Щодо недопущення порушень права адвоката на

	ефективну участь в процесі при здійсненні адвокатської діяльності в суді: рішення Ради адвокатів України від 02.08.2022 р. № 63. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0063871 .
Судова практика:	– ОГЛЯД судової практики Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду щодо застосування позовної давності у корпоративних спорах. Рішення, внесені до ЄДРСР, з 2018 року до вересня 2023 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/Oglyad_pozovna_davnist_KGS.pdf – ОГЛЯД судової практики Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду щодо вручення за кордоном документів у господарських справах. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/Oglyad_KGS_2023.pdf – ОГЛЯД судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду у справах про відшкодування матеріальної шкоди, заподіяної працівником підприємству, установі, організації Рішення, внесені до ЄДРСР, з 2018 року до липня 2023 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/Oglyad_KCS_mater_shkoda.pdf – ОГЛЯД судової практики Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду щодо окремих питань застосування положень Господарського процесуального кодексу України Рішення, внесені до ЄДРСР, за лютий 2022 року – січень 2023 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/Oglyad_KGS_okr_pit_zastos_GPK.pdf

4.3.2

Назва бази практики	СУД
Вид завдань	Зміст завдань
Питання, з якими має ознайомитися ЗВО під час проходження практики на базі практики:	– нормативно-правові засади діяльності суду, основні завдання та напрямки діяльності суду; – зміст діяльності суду; – порядок взаємодії структурних підрозділів суду; – особливості функціонування автоматизованої

	системи документообігу суду; – порядок роботи в суді із запитами на отримання публічної інформації; – формування і оформлення судових справ; – складання номенклатури справ у суді; – підготовка судових справ до розгляду, оформлення справ після розгляду; – проведення фіксації ходу і результатів процесуальних дій у режимі відеоконференції; – підготовка справ, призначених для розгляду в судовому засіданні; – порядок ведення протоколу розпорядчих і судових засідань.
Обґрунтувати відповідь на теоретичні питання:	1) Сформулювати алгоритм дій сторони господарського спору для передачі спору на розгляд третейським судом; 2) Встановити співвідношення понять «юрисдикція господарського суду» та «підсудність господарської справи»; 3) Визначити категорії господарських спорів, які не можуть бути передані на розгляд третейським судом; 4) Охарактеризувати порядок передачі господарської справи за підсудністю; 5) Пояснити можливість застосування процесуального правонаступництва юридичної особи при розгляді господарського спору; 6) Провести порівняльну характеристику участі експерта та експерта у галузі права у господарському судочинстві; 7) Встановити порядок виконання мирової угоди у господарській справі; 8) Пояснити принципи конфіденційності розгляду та гласності судового процесу; 9) З'ясувати порядок і підстави відкриття спрощеного позовного провадження; 10) Пояснити поняття «оскарження» рішення третейського суду; 11) Назвати процесуальні особливості третейського розгляду господарського спору (у порівнянні із розглядом у господарському суді); 12) Пояснити суть «втраченого судового провадження» у господарській справі; 13) З'ясувати підстави для передачі господарського спору на розгляд міжнародним комерційним арбітражем; 14) Скласти перелік підстав для звернення

	господарських судів із судовим дорученням до іноземного суду; 15)Визначити підстави і межі відповідальності арбітражних керуючих у провадженні у справі про банкрутство; 16)З'ясувати суть правонаступництва юридичної та фізичної особи у процедурах банкрутства; 17)Скласти алгоритм проведення звільнення працівників боржника; 18)Охарактеризувати повноваження судді як медіатора та процедуру врегулювання спору за участю судді; 19)Скласти алгоритм роботи Автоматизованої системи визначення арбітражних керуючих; 20)Провести порівняльну характеристику понять «неплатоспроможність» та «банкрутство».
Скласти проєкти таких документів:	1) мирова угода, враховуючи наступне: Господарським судом м. Львова 19.08.2021 р. відкрито провадження (№ 111/222/3) у справі між ТОВ «А» (позивач) та ТОВ «Б» про стягнення 529 095 грн. Позовні вимоги обґрунтовані тим, що відповідач, всупереч взятих на себе зобов'язань за договором оренди № 10 від 20.08.2020 не повністю оплатив орендні платежі; 2) клопотання про розгляд господарського спору у порядку спрощеного позовного провадження; 3) претензія, враховуючи наступне: між ПП «А» та ПП «Б» укладено договір про надання послуг №3 від 01.01.2021р. Уже 20.01.21 р. сторони підписали акт приймання-передачі наданих послуг № 1, загальна сума якого становила 8 000,00 грн. (вісім тисяч грн. 00 коп.). На підставі цього акта ПП «Б» надав замовнику рахунок-фактуру від 20.01.21 р. № 1, про що свідчить підпис представника ПП «А» та штамп вхідної кореспонденції. З огляду на це ПП «А» мав перерахувати оплату до 23.01.21 р. включно. Утім оплата на розрахунковий рахунок ПП «Б» так і не надійшла; 4) заява про забезпечення доказів; 5) арбітражна угода про передачу господарського спору на вирішення третейським судом; 6) ухвала про відмову у відкритті провадження; 7) позовна заява про стягнення вартості некомплектності товару; 8) претензія про сплату вартості неякісної продукції; 9) відповідь на претензію; 10)зустрічний позов на позовну заяву про стягнення вартості некомплектності товару.

**Вирішити
практичні кейси:**

1. ТОВ «Р» протягом трьох місяців не сплачує ТОВ «Д» борг у сумі 700 тис. грн.

Чи є наявність вказаної заборгованості підставою для відкриття справи про банкрутство ТОВ «Р»?

Хто і з якою метою може подавати відповідний позов до господарського суду?

Що можна порекомендувати зазначеним підприємствам для захисту їх інтересів у даній ситуації?

2. Суддя Ливар прийняв до розгляду позовну заяву ПП до ТОВ про стягнення 43000 грн і своєю ухвалою призначив розгляд справи на 3 вересня поточного року. До призначення суддею господарського суду, Ливар працював юрисконсультom ТОВ (відповідача). Представнику позивача став відомий цей факт і до початку вирішення спору він висловив недовіру судді.

Чи підлягає суддя у такому разі відводу (самовідводу)?

3. Акціонер приватного акціонерного товариства «О» продав належні йому акції своєму приятелю. Засновники цього товариства звернулися до суду з позовом про визнання недійсним договору купівлі-продажу цих акцій на тій підставі, що договором про заснування товариства була передбачена заборона відчуження акцій товариства третім особам без згоди самого товариства та його акціонерів, які мали переважне право на придбання акцій товариства, що відчужуються.

Яке рішення має винести суд?

4. У Господарському суді розглядається справа за позовом ТОВ до приватного підприємства про розірвання договору оренди. В ході судового розгляду, ПП — відповідачем по справі, подано заяву про визнання даного договору недійсним та подано клопотання про об'єднання справ в одне провадження.

Чи можна заяву відповідача розглядати як зустрічний позов? Обґрунтуйте відповідь. Яке рішення повинен прийняти суд?

5. Господарським судом, 15 березня прийнято позовну заяву до розгляду та порушено провадження по справі. Розгляд справи, призначений на 20 квітня, було відкладено на 12 травня, у зв'язку із необхідністю витребування у сторін додаткових доказів. 12 травня, у судові засідання, відповідач не надав у повному обсязі документи, необхідні для вирішення спору. Представник відповідача пояснив, що документи можуть бути представлені не раніше 2 червня, тому що вони знаходяться у його партнера в Литві, а тому просить

продовжити строк розгляду справи.

Як повинен вчинити суддя?

Яким процесуальним документом має бути оформлено його рішення?

6. Позивач перерахував на рахунок відповідача кошти у сумі 100 000 грн, які, за твердженнями позивача, перераховані помилково, оскільки будь-які договірні відносини між позивачем і відповідачем відсутні. Відповідач звернувся до суду із зустрічним позовом і просив, зокрема, визнати укладеним договір підряду між ним і позивачем та стягнути з останнього на свою користь 51 000 грн боргу за поставлені будівельні матеріали.

Вирішити спір.

Чи правомірна вимога відповідача

7. Підприємство-замовник капітального будівництва уклало договір підряду на капітальне будівництво із будівельною компанією на зведення торговельного комплексу та здійснило попередню оплату. Натомість, до завершення будівництва будівельна компанія пред'явила вимогу до підприємства щодо збільшення кошторису у зв'язку із суттєвим збільшенням вартості будівельних матеріалів протягом будівництва. Підприємство відмовилося збільшувати оплату. Досудове врегулювання не вирішило спір. Будівельна компанія звернулася до суду із вимогою про розірвання договору.

Визначити юридичну перспективу вирішення спору.

8. Державне підприємство, яке відповідно до закону є виконавцем державного замовлення і яке має технічні можливості його виконання, необґрунтовано відмовилось від укладення контракту на поставку продукції для державних потреб. Державний замовник звернувся з позовом до господарського суду про стягнення з виконавця передбаченого законом штрафу у розмірі подвійної вартості контракту за необґрунтовану відмову від його виконання.

Вирішити справу.

9. Місцевий господарський суд 15 лютого, розглядаючи справу за позовом ПП до ПАТ про стягнення 20000 грн, виніс ухвалу про зупинення провадження у справі у зв'язку з призначенням судової експертизи. 14 березня позивач звернувся до суду із заявою про забезпечення позову шляхом накладення арешту на грошові суми, що належать відповідачеві.

Чи підлягає задоволенню клопотання позивача?

Чи впливає на перебіг процесуальних строків зупинення

	<i>провадження у справі?</i> 10. Кооператив «КК», перебуваючи протягом року у стані неплатоспроможності через неможливість отримання дебіторської заборгованості з своїх контрагентів, вирішив ініціювати справу про визнання його банкрутом. <i>В яких випадках боржник зобов'язаний ініціювати справу про банкрутство?</i> <i>Які документи має подати боржник-заявник для порушення провадження у справі про банкрутство?</i> <i>За наявності яких матеріально-правових умов господарський суд повинен порушити справу про банкрутство?</i>
Перелік нормативних актів, з якими має ознайомитися ЗВО при виконанні завдань:	– Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр. – Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436 –IV. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15. – Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15. – Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17. – Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 №4495. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text. – Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959 -XII. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12. – Про валюту та валютні операції: Закон України від 21.06.2018. №2473. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19. – Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18.10.2018 № 2597 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19. – Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. №755-IV. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15. – Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 р. №2275-VIII. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2275-

	19/conv/print1511781376755176. – Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 № 877-V. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text. – Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану: постанова Кабінету Міністрів України від 18.03.2022 № 314. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-zabezpechennya-provazhennya-gospodarskoyi-diyalnosti-v-umovah-voyennogo-stanu-314. – Щодо укладення зовнішньоекономічних договорів: Лист Мінекономрозвитку від 25.05.2017 р. № 2402-05/17433-02. URL: http://www.me.gov.ua.
Судова практика:	- Огляд судової практики з питань укладання господарських договорів, автентичності та договорів про визнання електронної звітності від 28.11.2016 р. URL: http://kyiv.sfs.gov.ua/dfs-u-regioni/gromadska-rada/povidomlennya/275903.html. - ОГЛЯД судової практики Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду щодо застосування позовної давності у корпоративних спорах. Рішення, внесені до ЄДРСР, з 2018 року до вересня 2023 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_pozovna_davnist_KGS.pdf - ОГЛЯД судової практики Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду щодо вручення за кордоном документів у господарських справах. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_KGS_2023.pdf - ОГЛЯД судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду у справах про відшкодування матеріальної шкоди, заподіяної працівником підприємству, установі, організації Рішення, внесені до ЄДРСР, з 2018 року до липня 2023 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_KCS_mater_shkoda.pdf - ОГЛЯД судової практики Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду щодо окремих питань застосування положень Господарського процесуального кодексу України Рішення, внесені до

	ЄДРСР, за лютий 2022 року – січень 2023 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/Oglyad_KGS_okr_pit_zastos_GPK.pdf Дайджест правових позицій Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду щодо застосування положень Кодексу України з процедур банкрутства Рішення, внесені до ЄДРСР, за листопад – грудень 2022 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/Daigest_KGS_bankr.pdf
--	--

4.3.3

Назва бази практики	ПРОКУРАТУРА
Вид завдань	Зміст завдань
Питання, з якими має ознайомитися ЗВО під час проходження практики на базі практики:	– правові засади, система та основи організації діяльності органів прокуратури; – функції та принципи організації та діяльності прокуратури в Україні; – сутність організації роботи в органах прокуратури; – правові засади представництва прокуратурою інтересів громадянина або держави в суді; – підстави і форми представництва прокуратурою інтересів громадянина або держави в суді; – зміст представництва прокуратурою інтересів громадянина або держави у розгляді судами цивільних та господарських справ.
Обґрунтувати відповідь на теоретичні питання:	1) Охарактеризувати конституційні та законодавчі підстави представництва прокуратурою інтересів держави в суді; 2) Охарактеризувати підстави представництва прокуратурою інтересів однієї із сторін спору в суді з посиланням на практику ЄСПЛ; 3) Скласти перелік форм участі прокурора у цивільному та господарському процесі, провести їх порівняльний аналіз; 4) Виокремити особливості позовної заяви прокурора при зверненні до суду в інтересах держави та правові наслідки недотримання цих вимог; 5) Визначити значення і роль прокуратури з реалізації обов'язків та повноважень поза системою кримінальної юстиції, відповідно до пункту 2 Рекомендації Rec (2012) 11 Комітету Міністрів Ради

Європи державам-учасникам «Про роль публічних обвинувачів поза системою кримінальної юстиції» від 19 вересня 2012 р.;

6) Визначити основні напрямки протидії кримінальним правопорушенням у сфері екології з урахуванням статистичних даних діяльності органів прокуратури за 2021-2023 роки;

7) Правові засади участі прокурора у виконавчому провадженні;

8) Скласти алгоритм дій суду у разі визначення прокурором свого правового статусу як самостійного позивача у справі, при встановленні наявності органу державної влади, уповноваженого на здійснення захисту інтересів держави у спірних правовідносинах;

9) Дослідити правові наслідки встановлення судом факту звернення прокурора в інтересах неналежного позивача;

10) Проаналізувати судову практику за участю прокурора при встановленні судом факту за яким позивачем і відповідачем у справі є фактично одна і та ж особа;

11) Дослідити чи допущення уповноваженим органом процесуальних недоліків (помилки) при реалізації своїх процесуальних прав свідчить про неналежне здійснення ним захисту інтересів держави, яке наділяє прокурора повноваженнями на судове представництво такого органу шляхом подання в його інтересах повторної апеляційної/касаційної скарги;

12) Скласти алгоритм пред'явлення позову прокурором про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави;

13) Проаналізувати застосування Закону України "Про виконавче провадження" в частині визначення наявності / відсутності підстав для звільнення від сплати авансового внеску у разі, якщо позов заявлявся прокурором в інтересах держави в особі органу, уповноваженого здійснювати функції держави;

14) Дослідити можливості здійснення прокурором представництва в суді інтересів державних компаній, політичних партій, громадських об'єднань тощо;

15) Проаналізувати особливості участі прокурора у справах про публічні закупівлі;

16) Скласти алгоритм отримання інформації органами прокуратури з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно;

	17) Визначити основні завдання органів прокуратури у сфері роботи з особистого прийому громадян, розгляду звернень і запитів, доступу до публічної інформації та охарактеризувати основні вимоги до роботи з особистого прийому громадян, розгляду звернень і запитів, доступу до публічної інформації в органах прокуратури; 18) Скласти алгоритм отримання інформації органами прокуратури з Єдиного <u>державного реєстру</u> юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань; 19) Проаналізувати основні засади участі прокурора щодо перевірки рішень і ухвал суду в цивільних та господарських справах; 20) Проаналізувати механізм вступу прокурора у справу, порушену за позовом (заявою, поданням) іншої особи, на будь-якому етапі судового провадження.
Скласти проєкти таких документів:	1) позовна заява, подана прокурором в інтересах держави в особі органу, уповноваженого здійснювати функції держави у спірних правовідносинах; 2) позовна заява, подана прокурором в інтересах держави у разі відсутності органу, уповноваженого здійснювати функції держави у спірних правовідносинах або у разі відсутності в органу, уповноваженого здійснювати функції держави повноважень щодо звернення до суду; 3) запит прокурора про наявність ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства; 4) окрема ухвала суду у випадку зловживання прокурором процесуальними правами; 5) позовна заява, подана прокурором у справі про банкрутство; 6) касаційна скарга прокурора на судові рішення; 7) апеляційна скарга прокурора на ухвали суду першої інстанції щодо залишення позову (заяви) без розгляду/ відмови поновити або продовжити пропущений процесуальний строк;/ забезпечення доказів, відмови в забезпеченні доказів чи скасування ухвали про забезпечення доказів (на вибір); 8) цивільний позов прокурора, що подається під час кримінального провадження; 9) заява прокурора до господарського суду про відстрочку або розстрочку виконання судового рішення; 10) заява прокурора до суду про зміну способу/порядку

	виконання судового рішення.
Вирішити практичні кейси:	1. Рішенням П-кої сільської ради земельну ділянку площею 0,10 га для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд включено до переліку земельних ділянок, право оренди на які виставляється на торги окремими лотами, та затверджено відповідний проект землеустрою. Переможцем з продажу права оренди вказаної земельної ділянки було визначено громадянина К., про що складено протокол. Між К. та П-кою сільською радою укладено договір оренди зазначеної земельної ділянки, який зареєстровано у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно. Заступник керівника місцевої прокуратури в інтересах держави звернувся до суду з позовом до П-кої міської ради та К. про визнання незаконним і скасування рішення, визнання недійсним протоколу земельних торгів, визнання недійсним договору оренди та повернення земельної ділянки. Прокурор вказував, що ця земельна ділянка не могла бути передана в оренду, оскільки розташована у межах прибережної захисної смуги, а саме на відстані 50 м від урізу води затоки. Крім того, прокурор зазначав, що територія П-кої сільської ради входить до регіонального ландшафтного парку, землі якого віднесено до категорії природоохоронного призначення. У зв'язку із наведеним, проект землеустрою відведення земельної ділянки мав погоджуватись з управлінням екології та природних ресурсів обласної державної адміністрації, чого зроблено не було. У позовній заяві прокурор вказував, що П-ка сільська рада з порушенням закону передала спірну земельну ділянку в оренду для будівництва, внаслідок чого відбулося порушення інтересів територіальної громади, тому прокурор визначив П. сільську раду відповідачем, і звернувся до суду як самотійний позивач. <i>Який порядок визначення прибережної захисної смуги у межах населеного пункту?</i> <i>Чи спірна земельна ділянка належить до земель водного фонду?</i> <i>Чи повноважний прокурор звернутися до суду з позовом самотійно в якості позивача, вказавши відповідачем сільську раду, або звернутися з відповідним позовом в інтересах держави в особі цієї сільської ради, а не зазначати її відповідачем?</i> <i>Підготувати обґрунтування підстави звернення прокурора у справі з посиланням на норми Конвенції про</i>

захист прав людини і основоположних свобод та практику Європейського суду з прав людини проаналізуйте можливість позбавлення права власності особи внаслідок помилки державних органів.

2. Прокурор в інтересах держави в особі Кабінету Міністрів України, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України та Державного підприємства «Київське лісове господарство» звернувся до Господарського суду Київської області з позовом до С. районної державної адміністрації (далі - Адміністрація) та ТзОВ «Казка» про: визнання недійсними розпоряджень Адміністрації «Про передачу в довгострокову оренду земельної ділянки ТОВ «Казка» для організації оздоровчого комплексу та зони відпочинку територіальної громади району та визнання недійсними укладеного між Адміністрацією та Товариством договору оренди земельних ділянок; зобов'язання Товариства повернути земельні ділянки у власність держави в особі Уряду з правом постійного користування ДП. Позовна заява мотивована тим, що земельні ділянки належать до державних земель лісового та природно-заповідного фонду (заказник загальнодержавного значення) та вибули з постійного користування держави із численними порушеннями законодавства. Зокрема, уповноважений державний орган не ухвалював рішення про припинення зазначеного права, а також відбулась зміна їх цільового призначення з передачею для нелісогосподарських потреб. На обґрунтування необхідності здійснення представництва інтересів держави в цій справі Прокурор зазначив, що вищевказані протизаконні дії порушують права та інтереси держави в особі позивачів, а його звернення спрямоване також на задоволення потреби у відновленні законності при вирішенні суспільно значимого питання користування земельними ділянками. Підставою представництва інтересів держави в особі Уряду, Міндовкілля та ДП Прокурор вказав наявність у цих суб'єктів владних повноважень у спірних правовідносинах, а також їх пасивну поведінку, оскільки вони не вживали заходи для повернення земельних ділянок у постійне користування держави, хоча були обізнані про стверджувані порушення.

Проаналізувати повноваження органів державної влади у спірних правовідносинах.

Обґрунтувати наявність підстав для здійснення представництва прокурором в суді інтересів держави в

особі КМ України, Міндовкілля та ДП у даній справі.

3. Згідно з наказом керівника Львівської обласної прокуратури гр. К було переведено з посади керівника Галицької окружної прокуратури міста Львова на посаду керівника Франківської окружної прокуратури міста Львова. Гр. К від такого переходу відмовився, оскільки Франківська окружної прокуратури міста Львова знаходиться далеко від місця його проживання та звернулася в суд.

Детально проаналізуйте Закон України «Про прокуратуру» та наказ офісу Генерального прокурора України «Про затвердження Положення про організацію кадрової роботи в органах прокуратури України».

У даному випадку має місце переведення чи переміщення?

Яке рішення повинен винести суд?

4. Прокурор заявив позов до ГУ Держгеокадастру у Сумській області та у тексті позовної заяви обґрунтував, на його думку, відсутність органу, уповноваженого державою здійснювати функції захисту її інтересів у спірних правовідносинах (навіть підставу для представництва інтересів держави), а також обґрунтував, у чому, з погляду позивача, полягає порушення цих інтересів (навіть підстави позову).

Разом з тим, суди першої й апеляційної інстанцій вказали на помилковість доводів прокурора та залишили позов без розгляду.

Чи незгода суду з наведеним у позовній заяві обґрунтуванням прокурора щодо визначеної ним підстави представництва, як і неподання прокурором доказів відсутності органів влади, які мають повноваження здійснювати захист законних інтересів держави у спірних правовідносинах, може бути підставою для залишення позову без розгляду?

5. Звертаючись до суду з позовом, прокурор вказав, що є позивачем, оскільки ГУ Держгеокадастру у Черкаській області – це один зі співвідповідачів, наказ якого оскаржується через недотримання вимог законодавства стосовно передачі земельної ділянки в користування для ведення фермерського господарства. Цим прокурор обґрунтовував відсутність органу, уповноваженого державою здійснювати функції захисту її інтересів саме у спірних правовідносинах, тобто, навіть підставу для представництва інтересів держави.

Чи можливим є захист прокурором інтересів держави

за вимогами, які заявив прокурор у даній справі?

6. Сільська рада самотійно зверталась до суду з позовом про повернення спірної земельної ділянки, однак суд позовну заяву повернув позивачу у зв'язку з несплатою судового збору; при цьому у подальшому орган місцевого самоврядування не вживав заходів щодо повернення земельної ділянки через відсутність коштів для сплати судового збору.

Чи доводи сільської ради про неможливість самотійно звернутись до суду з позовом про повернення земельної ділянки через відсутність коштів для сплати судового збору слід вважати неналежним виконанням органом місцевого самоврядування своїх повноважень, які дають підстави для звернення прокурора до суду з позовом для захисту інтересів значної кількості громадян - членів територіальної громади?

7. У січні 2019 року прокурор в інтересах держави в особі органу, уповноваженого державою здійснювати функції у спірних відносинах – Півн.-сх офісу Держаудитслужби, звернувся до Господарського суду з позовом до Департаменту будівництва обласної державної адміністрації та ТОВ «Зоря» про визнання недійсним рішення тендерного комітету Департаменту про визначення ТОВ переможцем процедури закупівлі, яке оформлене протоколом засідання тендерного комітету, та визнання недійсним договору будівельного генпідряду, укладеного між відповідачами. Наявність підстав для представництва інтересів держави в суді Прокуратура обґрунтувала тим, що орган, уповноважений державною здійснювати відповідні функції у спірних відносинах, не вживав заходів до усунення порушень закону, виявлених Прокуратурою.

На підтвердження факту повідомлення Півн.-сх офісу Держаудитслужби про звернення до суду з даним позовом, Прокурором подано відповідний лист від 21.01.2019. Цей лист отримано Півн.-сх офісом Держаудитслужби 28.01.2019, що підтверджується штампом позивача на примірнику повідомлення.

Чи передбачено законодавство необхідність надання прокуратурою можливості відповідному суб'єкту владних повноважень відреагувати на стверджуване порушення інтересів держави?

Чи дотримано прокурором порядку повідомлення Півн.-сх офісом Держаудитслужби?

8. Після отримання диплома правника гр. Л. була

направлена на роботу до Галицької окружної прокуратури міста Львова, за замовленням, у відділ організаційного та правового забезпечення. Пропрацювавши там два роки, гр. Л. подала документи на зайняття посади прокурора окружної прокуратури. Виявилося, що гр. Л. має цукровий діабет і вона не зможе повноцінно виконувати свої посадові обов'язки.

Не згідна з рішенням конкурсної комісії гр. Л. звернулася до суду.

Вирішити справу.

Яке рішення має прийняти суд?

Які особливості працевлаштування на посаду прокурора окружної прокуратури?

9. Прокурор звернувся з позовом в інтересах держави в особі обласної ради до ФОП, комунального закладу обласної ради про визнання недійсними рішення тендерного комітету, договору і додаткових угод до договору. Суд вказав, що позивачами у справі, яка пов'язана з проведенням публічних закупівель, можуть бути декілька уповноважених органів, які здійснюють контроль і моніторинг у сфері публічних закупівель, в залежності від повноважень, в межах яких ці органи діють, та характеру спірних правовідносин. Чи повинен прокурор при зверненні з позовом у справах, які пов'язані з проведенням публічних закупівель.

Чи повинен прокурор при визначенні органу, в інтересах якого пред'являється позов, перелічувати усі без винятку органи, уповноважені державою на здійснення повноважень із захисту інтересів держави у відповідному спорі?

10. Прокурор в інтересах держави в особі Управління лісового та мисливського господарства та та Державного підприємства «Лісове господарство» звернувся до Господарського суду з позовом до ТЗОВ «Аляска» про розірвання договору довгострокового тимчасового користування лісами та повернення лісової ділянки. Позовна заява мотивована тим, що Товариство порушує вимоги законодавства та умови Договору, оскільки використовує Лісову ділянку не за цільовим призначенням, а під розташування елементів благоустрою, будівель і споруд, які зведені без погодження з ДП, та документа, що надає право на виконання будівельних робіт.

Чи вправі прокурор звернутися до суду в інтересах державного підприємства?

	<i>Які процесуальні наслідки розгляду такого звернення прокурора судом і чи необхідним є з'ясування за цих обставин питання невиконання або неналежного виконання таким позивачем дій, спрямованих на захист власних прав та інтересів або інтересів держави?</i>
Перелік нормативних актів, з якими має ознайомитися ЗВО при виконанні завдань:	– Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436 –IV. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15. – Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15. – Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18.10.2018 № 2597 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19. – Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1697-18. – Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. №755-IV. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15. – Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України: Наказ Офісу Генерального прокурора від 07.08.2020 р. № 365. URL: https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti. – Про затвердження Положення про організацію кадрової роботи в органах прокуратури України : Наказ Офісу Генерального прокурора від 10.02.2022 р. № 25. URL: https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti. – Про організацію роботи органів прокуратури з особистого прийому, розгляду звернень і запитів та забезпечення доступу до публічної інформації: Наказ Офісу Генерального прокурора від 20.08.2020 р. № 363. URL: https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoyi-diyalnosti. – Про організацію діяльності прокурорів щодо представництва інтересів держави в суді: Наказ Генерального прокурора № 389 від 21.08.2020 р. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/gnhttp://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1697-18. – Про організацію діяльності органів прокуратури у сфері запобігання і протидії корупції поза межами кримінального провадження: Наказ Офісу Генерального

	прокурора від 18.11.2021 р. № 365. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0365905-21#top. – Положення про Спеціалізовану екологічну прокуратуру (на правах Департаменту) Офісу Генерального прокурора: Наказ Офісу Генерального прокурора від 02.08.2021 р. № 247. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0247905-21#Text. – Про роль публічних обвинувачів поза системою кримінальної юстиції: Рекомендація Рес (2012) 11 Комітету міністрів державам-учасницям від 19.09.2012 р. URL: http://pravo.org.ua/files/rec_chodo_publ.PDF.
Судова практика:	– Рішення ЄСПЛ у справі «Станкевич проти Польщі» («Stankiewicz v. Poland») від 14.10.2014 р. URL: https://www.5rb.com/case/stankiewicz-v-poland/ 202. – Рішення ЄСПЛ у справі «Менчинська проти Росії» (Menchinskaya v. Russia) від 15.01.2009 р. URL: https://echr.coe.int/Documents/Research_report_prosecutor_UKR.pdf. – Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями Вищого арбітражного суду України та Генеральної прокуратури України щодо офіційного тлумачення положень статті 2 АПК України від 8.04.1999 р. № 3-рп/99. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-99. – Огляд практики застосування суддями Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду законодавства, що визначає особливості правового статусу прокурора в господарському процесі (За період з 01.01.2018 по 06.11.2018). URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Oglyd_prok.pdf. – ОГЛЯД судової практики Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду щодо окремих питань застосування положень Господарського процесуального кодексу України Рішення, внесені до ЄДРСР, за лютий 2022 року – січень 2023 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_KGS_okr_pit_zastos_GPK.pdf

4.4 Завдання по відповідних базах практики, які підготовлено та схвалено кафедрою кримінально-правових дисциплін:

4.4.1

Назва бази практики	АДВОКАТУРА
Вид завдань	Зміст завдань
Питання, з якими має ознайомитися ЗВО під час проходження практики на базі практики:	– законодавство, що регулює адвокатську діяльність, у кримінальному провадженні, рішеннями РАУ щодо діяльності адвокатів у кримінальних провадженнях; – етичні засади здійснення адвокатської діяльності; – вимоги, які ставляться до осіб, які бажають отримати право на заняття адвокатською діяльністю; – види адвокатської діяльності; – професійні права та обов'язки адвоката; – гарантії адвокатської діяльності; правила дотримання адвокатської таємниці; – обов'язки помічника адвоката; – підстави для здійснення адвокатської діяльності, підтвердження повноважень адвоката у кримінальному провадженні; – організація роботи адвоката при здійсненні захисту у кримінальному провадженні; – організація роботи адвоката при здійсненні представництва у кримінальному провадженні.
Обґрунтувати відповідь на теоретичні питання:	1) Права та обов'язки захисника у кримінальному провадженні (з урахуванням практики ККС ВС). 2) Особливості реалізації прав та обов'язків захисника у досудовому провадженні (з урахуванням практики ККС ВС). 3) Особливості реалізації прав та обов'язків захисника у судовому провадженні в суді першої інстанції (з урахуванням практики ККС ВС). 4) Особливості реалізації прав та обов'язків захисника у судовому провадженні з перегляду судових рішень (з урахуванням практики ККС ВС). 5) Здійснення адвокатом представництва заявника, потерпілого. 6) Здійснення адвокатом представництва цивільного позивача, цивільного відповідача. 7) Здійснення адвокатом представництва третьої особи, щодо майна якої вирішується питання про арешт, іншої особи, права і законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування.

	8) Особливості оскарження дій, рішень та бездіяльності адвокатом-представником у порядку ст. 303 КПК України, участь у розгляді та вирішенні скарг (з урахуванням практики ККС ВС). 9) Залучення захисника, обов'язкова участь захисника у кримінальному провадженні (з урахуванням практики ЄСПЛ та ККС ВС). Особливості підтвердження повноважень захисника. 10) Відмова від захисника та заміна захисника, процесуальні особливості оформлення (з урахуванням практики ЄСПЛ та ККС ВС). 11) Особливості здійснення кримінального провадження щодо адвоката (з урахуванням практики ЄСПЛ, ВС та рішень РАУ). 12) Обов'язкова участь захисника у кримінальному провадженні (з урахуванням практики ЄСПЛ, ККС ВС та рішень РАУ). 13) Особливості участі захисника у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх (з урахуванням практики ЄСПЛ та ККС ВС). 14) Надання професійної правничої допомоги в ході допиту (з урахуванням практики ЄСПЛ та ККС ВС). 15) Надання професійної правничої допомоги в ході обшуку (з урахуванням практики ЄСПЛ та ККС ВС). 16) Особливості участі захисника у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру (з урахуванням практики ЄСПЛ та ККС ВС). 17) Участь адвоката у кримінальному провадженні на підставі угод. 18) Участь адвоката у стадії виконання судових рішень. 19) Особливості ініціювання та доведення захисником недопустимості доказів (з урахуванням практики ЄСПЛ та ККС ВС). 20) Збирання доказів адвокатом у кримінальному провадженні.
Скласти проєкти таких документів:	1) адвокатський запит; 2) клопотання представника потерпілого про ознайомлення з матеріалами кримінального провадження у порядку ст. 221 КПК України; 3) клопотання захисника у порядку ст. 206 КПК України; 4) клопотання про повернення тимчасово вилученого майна;

	5) клопотання про скасування арешту майна; 6) клопотання захисника про зміну запобіжного заходу; 7) скарга захисника на постанову слідчого про відмову у залученні експерта; 8) скарга захисника на постанову слідчого про відмову у допиті свідка; 9) клопотання захисника про визнання доказів очевидно недопустимими; 10) клопотання про закритий судовий розгляд.
Вирішити практичні кейси:	1. Пана К., який, як було зазначено у повідомленні про підозру, підозрюється у вчиненні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 190 КК України - шахрайство, вчинене у великих розмірах, було повідомлено про підозру наступним чином. 15 липня 2020 року о 15.00 за місцем його фактичного проживання з'явився слідчий, пан. В., із групою співробітників оперативного підрозділу, один з яких мав портативну відеокамеру. Подзвонивши у двері квартири, слідчий дочекався, доки їх відчинить жінка, представився, і спитав, чи вдома пан К. Жінка, яка відчинила двері, сказала, що пана К. вдома тимчасово немає, оскільки це є робочий день, і так рано він не приходить. Після цього слідчий запитав, ким жінка, яка відчинила двері, є пану К., і отримав відповідь, що вона є його дружиною. Слідчий сказав, що раз пана К. немає вдома, то він під відеофіксацію вручить їй повідомлення про підозру, яке слід передати її чоловікові. Надалі, перевіривши документи у дружини пана К., не оголошуючи повного тексту повідомлення про підозру, слідчий сказав на камеру, що ним передається повідомлення про підозру пану К. у вчиненні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 190 КК України - шахрайство, вчинене у великих розмірах, і передав дружині пана К. копію повідомлення про підозру, про що на оригіналі повідомлення про підозру отримано її підпис. Після цього слідчий із групою співробітників оперативного підрозділу покинули будинок. Після цього підозрюваний двічі викликався повісткою, на виклики не з'являвся, проте, направляв слідчому копії довідок, що він хворіє на грип та є тимчасово непрацездатним. 27 липня 2020 року до місцевого суду надійшло клопотання слідчого про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою стосовно пана К.,

підозрюваного у вчиненні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 190 КК України - шахрайство, вчинене у великих розмірах. Як підтвердження ризиків, передбачених ст. 177 КПК України, було вказано: вчинення підозрюваним тяжкого злочину; те, що підозрюваний не з'являвся, підтвердження поважності причин неявки на виклики слідчого не надав; те, що потерпілий та свідки проживають із підозрюваним у одному районі міста.

Завдання:

– обґрунтувати, чи дотримано процесуальний порядок повідомлення про підозру?

– обґрунтувати, чи набув статусу підозрюваного пан К.?

– вказати, які процесуальні наслідки подання клопотання про застосування запобіжного заходу до особи, яка не набула статусу підозрюваного?

– скласти фрагмент заперечень адвоката на клопотання слідчого щодо: 1) зазначення у клопотанні про набуття статусу підозрюваного паном К.; щодо оцінки вказаних у клопотанні ризиків (із посиланням на практику ЄСПЛ).

– скласти фрагмент ухвали слідчого судді стосовно: 1) наявності / відсутності у пана К. статусу підозрюваного, у разі відсутності такого статусу – сформулюйте процесуальні наслідки; 2) наявності / відсутності ризиків та значення цього для вирішення клопотання.

2. При проведенні обшуку слідчим та співробітниками оперативного підрозділу в офісі ТОВ «АРЕНА-ПЛАЗА» для надання професійної правничої допомоги ТОВ «АРЕНА-ПЛАЗА» прибув адвокат, пан С., який пред'явив для огляду свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та ордер. В ході обшуку адвокат поставив запитання слідчому, де ухвала слідчого судді із дозволом на проведення обшуку, на що отримав від слідчого відповідь, що ухвала відсутня, обшук проводиться на підставі ч. 3 ст. 233 КПК України з метою врятування майна, оскільки у офісному приміщенні зберігаються документи, які, за наявними у слідчого даними, директор ТОВ має намір знищити, щоб приховати факти ухилення від сплати податків, а вони необхідні для встановлення обставин кримінального правопорушення. Про невідкладність обшуку слідчий вказав у протоколі. В результаті обшуку були вилучені

документи, два ноутбуки, які перебували в офісі ТОВ «АРЕНА-ПЛАЗА», та мобільний телефон одного із присутніх при проведенні обшуку співробітника ТОВ «АРЕНА-ПЛАЗА». Адвокат надав зауваження до протоколу обшуку, у яких вказав на незаконні, на його бачення, дії слідчого та співробітників оперативних підрозділів.

По закінченню обшуку слідчий намагався вручити адвокату повістки про виклик на допит у кримінальному провадженні заступника директора ТОВ «АРЕНА-ПЛАЗА» та головного бухгалтера ТОВ «АРЕНА-ПЛАЗА». Адвокат категорично відмовився прийняти повістки. Слідчий вказав, що зафіксує факт відмови за допомогою відеозапису та буде звертатися до КДК адвокатури.

Через 2 дні після обшуку слідчий за погодженням з прокурором звернувся до слідчого судді з клопотанням про проведення обшуку у порядку ч. 3 ст. 233 КПК України, клопотання було задоволене слідчими суддею.

Через 5 днів після обшуку прокурор звернувся до слідчого судді з клопотанням про арешт документів, двох ноутбуків, мобільного телефону, які були вилучені при проведенні обшуку співробітника ТОВ «АРЕНА-ПЛАЗА», з метою забезпечення збереження речових доказів. Клопотання розглядав той же суддя, що і клопотання про проведення обшуку.

У судовому засіданні брав участь адвокат, пан С., який представляв інтереси ТОВ «АРЕНА-ПЛАЗА». У судовому засіданні адвокат заперечив законність та обґрунтованість клопотання за такими позиціями:

- 1) відсутність підстав для «невідкладного» обшуку;
- 2) незаконність залучення співробітників оперативного підрозділу;
- 3) пропуск строку звернення із клопотанням про арешт майна;
- 4) відсутність постанови про визнання вилучених речей речовими доказами;
- 5) недопустимість вилучених речей і документів як доказів через незаконність «невідкладного» обшуку;
- 6) відстоювання позиції сторони обвинувачення слідчим, а не прокурором;
- 7) неповідомлення про розгляд клопотання власника вилученого мобільного телефону.

У судовому засіданні слідчий суддя відмовився досліджувати протокол обшуку щодо його допустимості,

зазначивши, що слідчий суддя не уповноважений оцінювати допустимість доказів. В ухвалі, якою було задоволено клопотання про арешт майна, слідчий суддя зазначив із цього питання наступне: «за загальним правилом, встановленим ч. 1 ст. 89 КПК України, суд вирішує питання допустимості доказів під час їх оцінки в нарадчій кімнаті під час ухвалення судового рішення, і слідчий суддя на стадії досудового розслідування не уповноважений вирішувати такого роду питання при розгляді клопотань про арешт майна. Частиною 1 ст. 89 КПК України встановлено порядок визнання доказів недопустимим, і наразі це є передчасним. якщо буквально тлумачити ст. 89 КПК України, в якій йдеться про «суд», але жодного слова немає про «слідчого суддю», то можна зробити висновок, про те, що слідчий суддя, який приймає рішення на стадії досудового розслідування, не наділений повноваженнями щодо визнання доказів недопустимими і це питання повинно вирішуватися судом під час судового розгляду кримінального провадження по суті пред'явленого обвинувачення, оскільки питання допустимості відносно поданих учасниками кримінального провадження доказів, без здійснення їх перевірки і співставлення з іншими доказами, можливо тільки під час судового розгляду або навіть у нарадчій кімнаті при вирішенні справи по суті та ухваленні рішення (винесенні вироку).»

Завдання:

– надати оцінку законності дій слідчого щодо оформлення «невідкладного обшуку» та щодо залучення до проведення обшуку співробітників оперативних підрозділів;

– надати оцінку законності дій адвоката стосовно відмови брати для передання повістки;

– з урахуванням описаних обставин, сформулюйте заперечення захисника стосовно клопотання про арешт майна (із посиланням на судову практику);

– з урахуванням описаних обставин та заперечень захисника, складіть фрагмент апеляційної скарги представника іншої особи, щодо майна якої вирішується питання про арешт, на ухвалу слідчого судді, у тому числі стосовно оцінки слідчим суддею допустимості доказів (із посиланням на судову практику).

3. У судовому засіданні при розгляді обвинувального акту за обвинуваченням пані В. у вчиненні злочину,

передбаченого ч. 1 ст. 121 КПК України, захисник заявив клопотання про виклик та допит свідків та про залучення до матеріалів кримінального провадження висновку експерта, якого було залучено стороною захисту (стосовно ступеню тяжкості тілесних ушкоджень), а також документів, у тому числі відеозаписів події. Необхідність виклику та допиту свідків захисник мотивував тим, що ним неодноразово заявлялися клопотання про їх виклик та допит слідчому, прокурору, проте, слідчий, прокурор відмовляли у задоволенні заявлених клопотань, а після оскарження цих відмов до слідчого судді – не виконали ухвали слідчого судді. Проте, надані захиснику пояснення осіб підтверджують, що потерпілий напав на обвинувачену, а у обвинуваченої мав місце стан необхідної оборони. Пояснення надавалися у письмовому вигляді, і у сторони захисту є усі відомості, які дозволяють здійснити судовий виклик. Частина опитаних осіб відмовилася давати пояснення у письмовому вигляді, проте зазначила, що готова прийти за викликом до суду та давати показання.

Прокурор категорично заперечував проти задоволення клопотання, зазначивши, що: 1) ухвали слідчого судді не були виконані, оскільки слідчий, прокурор отримали їх вже при виконанні вимог ст. 290 КПК України, яка не передбачає можливості проведення слідчих (розшукових) дій; 2) пояснення стороні обвинувачення не відкривалися, як і висновок експерта та документи, хоча слідчий скеровував відповідний запит стороні захисту, проте, відповіді від захисту так і не отримав; 3) неможливо допитувати за клопотанням сторони захисту осіб, чії пояснення сторона захисту не надала для обґрунтування свого клопотання. Прокурор просив відмовити у задоволенні клопотання.

Потерпілий також просив відмовити у задоволенні клопотання, зазначивши, що сторона захисту свідомо приховувала ці відомості, щоб він не міг з ними ознайомитися та оперативно спростувати у судовому засіданні.

Завдання:

– які умови та порядок відкриття матеріалів стороною захисту? Чи були вони дотримані у описаному випадку?

– які матеріали має відкрити сторона захисту? Чи зобов'язана сторона захисту відкривати пояснення та висновок експерта?

– чи може бути підставою для відмови у виклику та допитів свідка у суді те, що особа не допитувалася у стадії досудового розслідування та не давала письмових пояснень захиснику?

– надати правовий висновок стосовно доводу прокурора, що «ухвали слідчого судді не були виконані, оскільки слідчий, прокурор отримали їх вже при виконанні вимог ст. 290 КПК України, яка не передбачає можливості проведення слідчих (розшукових) дій»;

– письмово викладіть заперечення захисника стосовно доводів прокурора (із посиланням на практику ЄСПЛ та ККС ВС);

– скласти ухвалу суду щодо клопотання за описаними вище обставинами.

4. До місцевого суду надійшло клопотання слідчого про обрання стосовно підозрюваного А. (кваліфікація – ч. 4 ст. 189, вимагання, що завдало майнової шкоди в особливо великих розмірах) запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. У судове засідання доставлено затриманого підозрюваного, з'явилися прокурор та слідчий, а також захисник із центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

У судовому засіданні підозрюваний повідомив, що: 1) зміст підозри йому не зрозумілий; 2) копію клопотання йому не вручали, його підпису про отримання копії клопотання немає, проте, він знає, що вона була вручена захиснику, який знаходиться в залі, приблизно годину – півтори тому; 3) у нього укладено договір із іншим адвокатом, який не знає, що розглядається клопотання, оскільки він сам не зміг його попередити, а слідчий, незважаючи на його прохання, це не зробив; 4) під час його затримання особами, які його затримували, що нього застосовувався фізичний та психологічний тиск, у нього дотепер погане самопочуття; 5) зазначив, що з моменту його затримання пройшло вже більше 30 годин, оскільки момент затримання у протоколі затримання було вказано свідомо невірно. Підозрюваний наполягав на участі у розгляді клопотання свого захисника за договором.

Прокурор зазначив, що копію клопотання підозрюваному вручали, він відмовився від підпису і не повідомив про те, що у нього є захисник за договором, у зв'язку з чим копію клопотання було вручено захиснику-адвокату із центру з надання безоплатної правничої допомоги; йому особисто від підозрюваного жодних

скарг на застосування фізичного та психологічного тиску не надходило, відповідно, заходи реагування не вживалися; у протоколі затримання, за повідомленням слідчого, вказано точний час затримання; клопотання має бути розглянуто за участі захисника із центру з надання безоплатної правничої допомоги, оскільки за його участі право на захист буде забезпечено, а очікування явки захисника, повноваження якого натепер невідомі, призведе до порушення строку розгляду клопотання.

Завдання:

– *як має діяти у описаній ситуації захисник із центру з надання безоплатної правничої допомоги, дізнавшись, що у підозрюваного укладено договір з іншим захисником?*

– *якою має бути правова позиція захисника, який бере участь у розгляді клопотання, у судовому засіданні? (слід розписати процесуальні дії, які має вчинити, які клопотання має заявити);*

– *яка має бути правова позиція захисника, у разі, якщо за описаних вище умов клопотання буде задоволено? (слід розписати мотиви апеляційної скарги)*

– *скласти фрагмент ухвали слідчого судді за скаргою підозрюваного на застосування фізичного та психологічного тиску під час його затримання.*

5. Пана М. прокурором повідомлено про підозру у вчиненні злочину, передбаченого ч. 4 ст. 189 КК України - вимагання, що завдало майнової шкоди в особливо великих розмірах. Пан Н. звернувся із проханням щодо здійснення його захисту до адвоката М., було укладено договір про надання правничої допомоги. Через 2 місці та 3 дні після повідомлення пана М. про підозру, захисник оскаржив повідомлення про підозру до слідчого судді місцевого суду.

У скарзі та у судовому засіданні сторона захисту пояснювала, що підозра пана М. є необґрунтованою, адже вона ґрунтується на недостовірних даних, які начебто потерпілий повідомив у заяві про вчинення злочину. Потерпілий у заяві та наступних допитах зазначив, що підозрюваний вимагав у нього 700 000 грн., погрожуючи настанням для нього негативних наслідків, у тому числі погрожуючи розголосити, що син є не рідним, а усиновленим, про що дитина не знає, і бажання її про це повідомляти у сім'ї немає. Проте, ця сума є сумою позики, яка була надана підозрюваним потерпілому, про

що є відповідні розписки, оригінали яких були вкрадені при обшуку, який проводився у будинку підозрюваного. Проте, у нього залишилися їх копії, а також є свідки, які бачили факт передання грошей. Негативними наслідками для потерпілого ніколи не погрожував, потерпілий, через свій постійний стресовий стан через свої життєві складнощі, у тому числі матеріальні, вкрай образливо сприймає будь-які нагадування про борг. Про те, що дитина потерпілого є усиновленою, згадував, коли наполягав на поверненні грошей, але не погрожував це повідомити дитині, а сказав, що потерпілий взяв гроші для потреб своєї прийомної дитини, а в результаті підозрюваний не має за що лікувати свою тяжко хвору рідну матір.

Слідчий суддя в ході судового розгляду скарги неодноразово переривав захисника, зазначаючи, що слідчий суддя не має повноважень оцінювати обґрунтованість підозри, оскільки для цього необхідно досліджувати всі докази, проте згідно КПК України, слідчий суддя не має повноважень оцінювати докази з точки зору достатності і допустимості для визнання особи винуватою або невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення, тому що це є виключним повноваженням суду під час судового розгляду. Надання слідчим суддею оцінки доказам, на яких ґрунтується підозра, можливе лише в межах перевірки їх достатності для повідомлення особі про підозру та не може завчасно вирішувати питання про їх допустимість та достовірність, обґрунтованість чи безпідставність в контексті вирішення питання про доведеність винуватості певної особи у вчиненні злочину та наявності в її діях ознак інкримінованого їй кримінального правопорушення. Слідчий суддя на даній стадії не наділений повноваженнями дослідження доказів по суті та не може висловлюватися щодо їх фактичної належності, допустимості та достатності, для прийняття рішення про винуватість чи невинуватість особи в інкримінованому їй правопорушенні, оскільки ці питання підлягають дослідженню в сукупності з іншими матеріалами кримінального провадження під час судового розгляду обвинувального акту по суті. Ці доводи були викладені і в ухвалі слідчого судді про відмову у задоволенні скарги.

У судовому засіданні слідчий категорично заперечив скаргу, зазначивши, що повідомлення про підозру відповідає вимогам ст. 277 КПК України, оцінка підозри

	вже була надана при обранні запобіжного заходу, і підозра була визнана обґрунтованою, судові рішення набрало законної сили; що доводи підозрюваного перевіряються і ним буде прийнято законне та обґрунтоване рішення при завершенні досудового розслідування. Ніяких порушень при повідомленні про підозру не було допущено, жодних заяв, зауважень при виконанні цієї процесуальної дії не надходило. Слідчий суддя відмовив у задоволенні скарги на повідомлення про підозру. <i>Завдання:</i> – сформулювати фрагмент апеляції захисника стосовно неправильності підходу про неможливість перевірки обґрунтованості повідомлення про підозру слідчим суддею; – обґрунтувати, які процесуальні порушення допущені при розгляді скарги; – надати письмове заперечення щодо доводу слідчого, що «оцінка підозри вже була надана при обранні запобіжного заходу, і підозра була визнана обґрунтованою». – викласти критерії обґрунтованості підозри із використанням практики ЄСПЛ та ВАКС.
Перелік нормативних актів, з якими має ознайомитися ЗВО при виконанні завдань:	– Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80 – Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Міжнародний документ від 4 лист. 1950 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004 – Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text – Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 року: зі змінами і доповненнями. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4651%D0%B0-17 – Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 року: зі змінами і доповненнями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17# – Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80

	– Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 02 червня 2011 року №3460-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17 – Порядок і умови укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі: Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11 січня 2012 року № 8. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8-2012-%D0%BF – Порядок допуску до складання кваліфікаційного іспиту, порядок складання кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання результатів складання кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні: Затверджено Рішенням Ради адвокатів України від 17 грудня 2013 року № 270. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2020-02poryadki28_5e5d2a24c9799.pdf – Правила адвокатської етики: затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09 червня 2017 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17
Судова практика:	– Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду щодо забезпечення права на захист у кримінальних провадженнях (справах) / Упоряд: правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної і правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2019. 36 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://supremecourt.gov.ua/userfiles/media/Oglyad_KKS_2.pdf – Узагальнення судової практики про забезпечення права на захист у кримінальному провадженні Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 25 вересня 2015 року. URL: https://protocol.ua/ua/vssu_uzagalnennya_sudovoi_praktiki_pro_zabezpechennya_prava_na_zahist_u_kriminalnomu_provadgeni – Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Солдатова Геннадія Івановича щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України, статті 44 Кримінально-процесуального кодексу України, статей 268, 271 Кодексу України про адміністративні

	правопорушення (справа про право вільного вибору захисника). URL:https://web.archive.org/web/20131017200435/http://www.ccu.gov.ua/uk/doccatalog/list?currDir=9361 – Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду. Рішення, внесені до ЄДРСР, за I півріччя 2023 року / Упоряд.: відділ аналітичної та правової роботи Касаційного кримінального суду управління аналітичної допомоги касаційним судам та Великій Палаті Верховного Суду департаменту аналітичної та правової роботи. Київ, 2023. – 69 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/Oglyad_KKS_01_06_2023.pdf.
--	---

4.4.2

Назва бази практики	ПРОКУРАТУРА
Вид завдань	Зміст завдань
Питання, з якими має ознайомитися ЗВО під час проходження практики на базі практики:	– функції та принципи організації та діяльності прокуратури в Україні; – правові засоби прокурорської діяльності; – система прокуратури України та організація її роботи; – нагляд за додержанням законів органами правопорядку, які проводять негласну діяльність; – процесуальне керівництво досудовим розслідуванням; – підтримання прокурором публічного обвинувачення в суді; – нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, та у разі застосування інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян; – організація роботи прокуратури в галузі міжнародного співробітництва та правової допомоги.
Обґрунтувати відповідь на теоретичні питання:	1) Зміст кримінальної процесуальної діяльності прокурора. 2) Роль і місце прокуратури в системі державних органів України. 3) Загальна характеристика зовнішніх функцій прокуратури. 4) Загальна характеристика внутрішніх функцій прокуратури.

	5) Поняття і система принципів організації та діяльності органів прокуратури України. 6) Поняття правових засобів прокурорської діяльності. Їх система і класифікація. 7) Форма правових засобів прокурорської діяльності. Дії та акти прокурорської діяльності. 8) Система прокуратури України. 9) Порядок розгляду звернень та особистого прийому в органах прокуратури України. 10) Етика прокурорської діяльності. 11) Діяльність прокурора на етапі прийняття та розгляду заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та його повноваження щодо формування та ведення ЄРДР. 12) Перевірка прокурором законності та обґрунтованості прийняття окремих процесуальних рішень на початковому етапі досудового розслідування. 13) Правові основи нагляду за додержанням законів і відомчого контролю у досудовому розслідуванні. 14) Кримінальна процесуальна діяльність прокурора з нагляду за законністю застосування заходів забезпечення кримінального провадження. 15) Кримінальна процесуальна діяльність прокурора у кримінальному провадженні щодо окремої категорії осіб. 16) Кримінальна процесуальна діяльність прокурора у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх; 17) Кримінальна процесуальна діяльність прокурора у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення. 18) Кримінальна процесуальна діяльність прокурора у кримінальному провадженні на підставі угод. 19) Кримінальна процесуальна діяльність прокурора у спеціальному досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень; 20) Кримінальна процесуальна діяльність прокурора в умовах воєнного стану.
Скласти проєкти таких документів:	1) постанова прокурора про закриття кримінального провадження; 2) постанова про проведення освідування; 3) постанова про заміну прокурора; 4) позовна заява (в порядку ст. 128 КПК України); 5) вказівка прокурора про проведення слідчої дії; 6) обвинувальний акт; 7) погодження прокурора про проведення негласних слідчих (розшукових) дій;

	8) повідомлення про підозру; 9) угода про визнання винуватості; 10) апеляційна скарга на вирок суду.
Вирішити практичні кейси:	1. Слідчим ДБР внесено відомості до ЄРДР за ч. 3 ст. 368 КК України щодо посадової особи Галицької митниці держмитслужби В., яка за заявою громадянина Колонюка К.К. вимагає у нього неправомірну винагороду в сумі 2000 доларів США за непрягнення заявника у справі про порушення митних правил передбачених ст. 485 Митного кодексу України. З метою перевірки заяви К. та документуванні злочинної діяльності працівника Галицької митниці держмитслужби України В. прокурором у кримінальному провадженні було прийнято рішення про проведення контролю за вчиненням злочину у формі спеціального слідчого експерименту. ПОСТАНОВА про проведення контролю за вчиненням злочину м. Львів 15 вересня 2020 року Прокурор групи прокурорів у кримінальному провадженні - прокурор відділу організації і процесуального керівництва досудовим розслідуванням, яке здійснюється слідчими територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у місті Львові (з місцем постійної дислокації у місті Львові), Офісу Генерального прокурора України Г., розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 0000000000000001 від 16.09.2020 р. , за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ст. 368 ч. 3 КК України, - ВСТАНОВИВ: Першим слідчим відділом (Відділ з розслідування злочинів у сфері службової діяльності та корупції) слідчого управління Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у м. Львові проводиться досудове розслідування у кримінальному провадженні 0000000000000001 від 16.09.2020, за ознаками кримінального правопорушення передбаченого ч. 3 ст. 368 КК України. З матеріалів кримінального провадження вбачається, що будучи службовою особою, здійснюючи функції представників влади та виконуючи службові обов'язки, діючи умисно, з корисливих мотивів та з метою власного незаконного збагачення, висловила прохання про надання

неправомірної вигоди в сумі 2000 доларів США за не притягнення останнього до адміністративної відповідальності.

Будучи поставленим в умови, за яких відмова від передачі вищевказаній посадовій особі неправомірної вигоди могла потягнути безпідставне порушення його прав, погодився на такі протиправні вимоги.

Вказані дії містять ознаки кримінального правопорушення, передбаченого 3 ст. 368 КК України, що підтверджено матеріалами досудового розслідування. Вказані відомості отримані та перевірені досудовим слідством, а також з використанням можливостей оперативних підрозділів УСБУ у Львівській області.

Перевіркою матеріалів досудового розслідування ознак провокації вчинення злочину не встановлено.

У ході провадження досудового розслідування К. надав добровільну згоду на участь в слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) для документування та фіксації протиправної діяльності співробітників Галицької митниці Держмитслужби В. Для пошуку, фіксації і перевірки під час розслідування тяжкого злочину, відомостей щодо співробітника Галицької митниці Держмитслужби В., а також з метою викриття і документування факту вчинення нею злочину, необхідно провести контроль за вчиненням злочину шляхом проведення спеціального слідчого експерименту, в ході якого зберегти загальну обстановку та обставини злочину, з використанням заздалегідь ідентифікованих та помічених грошових коштів, аудіо-, відеоконтролю особи, візуального спостереження за особою у публічно доступних місцях.

Аналізом матеріалів кримінального провадження з'ясовано, що співробітник Галицької митниці держмитслужби здійснює свою протиправну діяльність конспіративно, частково у службових приміщеннях, у котрих постійно, в силу специфіки роботи перебувають люди, а тому проведення будь-яких гласних дій на даному етапі призведе до зміни злочинних намірів правопорушника, ускладнення механізму та способу вчинення злочину, приховування його слідів.

Враховуючи наявність достатніх підстав вважати, що вчинено та продовжується вчинятися тяжкий злочин, іншим шляхом, крім контролю за вчиненням злочину шляхом проведення спеціального слідчого експерименту, неможливо задокументувати його вчинення, а також те,

що здобутих на даний момент доказів недостатньо для притягнення осіб до кримінальної відповідальності, а відомості про злочин та осіб, які його вчиняють, неможливо отримати в інший спосіб, ніж як використати під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій ідентифіковані та помічені грошові кошти, технічні засоби аудіо-, відео контролю осіб, візуального спостереження за ними у публічно доступних місцях.

Керуючись ст. ст. 110, 246, 251, 252, 258, 260, 269, 271, 273, 275 КПК України,-

ПОСТАНОВИВ:

1. Для спростування чи отримання доказів злочинної діяльності та повного викриття схеми, пов'язаної з одержанням неправомірної вигоди співробітника Галицької митниці Держмитслужби встановлення і вини у скоєнні даного злочину, впродовж вересня – жовтня 2020 року, починаючи з 18.09.2020 р., здійснити контроль за вчиненням злочину шляхом проведення спеціального слідчого експерименту без зміни обстановки злочину та з використанням ідентифікованих та помічених грошових коштів, технічних засобів аудіо-, відео контролю особи, візуального спостереження за ним у публічно доступних місцях.

2. Контроль за проведенням та проведення вказаного слідчого експерименту в частині ідентифікації та помічення грошових коштів з використанням спеціальних хімічних речовин, аудіо-, відеозапису чи фотографування та виготовлення процесуальних документів доручити слідчому Першого слідчого відділу (Відділ з розслідування злочинів у сфері службової діяльності та корупції) слідчого управління Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у м. Львові К.

3. Технічне забезпечення проведення негласних слідчих (розшукових) дій у встановленому порядку доручити УСБУ у Львівській області.

4. До проведення негласних слідчих (розшукових) дій залучити громадянина К. на умовах конфіденційного співробітництва, без зміни анкетних даних.

5. Отримані результати спеціального слідчого експерименту та фактичні результати ідентифікації грошових коштів використати як докази у кримінальному судочинстві.

6. Примірник постанови для виконання скерувати до УСБУ у Львівській області та Територіального

	управління Державного бюро розслідувань, розташованого у м. Львові. 7. Постанова оскарженню не підлягає. Прокурор Г. Завдання: – проаналізувати постанову прокурора щодо правильності рішень прийнятих ним у постанові та використаних повноважень у відповідності до вимог кримінального процесуального кодексу. Свою відповідь обґрунтувати. 2. Слідчим відділом Турківського ВП ГУНП у Львівській області внесено відомості до ЄРДР № 12013150340000102 від 14.08.2020 р. та розпочато досудове розслідування кримінального провадження за ч.2 ст.342 КК України щодо К., який підозрюється в тому, що 13.08.2020р. близько 22.45 год. із невстановленою слідством особою на сільській дорозі неподалік с. Вовче Турківського району Львівської області, достовірно знаючи про те, що М. є працівником правоохоронного органу, крім цього будучи повідомленим останнім про те, що він є працівником поліції і перебуває при виконанні службових обов'язків, умисно, на ґрунті раптово виниклих неприязних відносин, наніс удар потерпілому М. кулаком по потилиці, після чого разом із невстановленою слідством особою нанесли потерпілому ряд ударів кулаками по інших частинах тіла заподіявши тілесні ушкодження що відносяться до легких тілесних ушкоджень, що спричинило короточасний розлад здоров'я. Здійснюючи нагляд у даному кримінальному провадженні прокурор Турківського району встановив, що територіально кримінальне правопорушення було вчинено на території Старосамбірського району Львівської області, який межує з Турківським. Відтак ним було винесено постанову про визначення територіальної підслідності даної справи від 15.08.2020р., якою слідчому відділу Старосамбірського ВП ГУНП у Львівській області доручено проводити досудове розслідування кримінального правопорушення за ч.2 ст.342 КК України, внесеного до ЄРДР за № 12013150340000102 від 14.08.2020 р. Слідчим вказаного підрозділу надалі було проведено необхідні слідчі дії зокрема допит Павленка який відбувся 23.10.2020 р. в період часу з 18.10 год. до 21.00 год. Під час допиту, як свідка у приміщенні прокуратури
--	---

Старосамбірського району Львівської області, будучи письмово попередженим про кримінальну відповідальність за дачу завідомо неправдивих показань, П. умисно, з метою створення алібі К. та перешкоджанню встановленню об'єктивної істини у кримінальному провадженні і ухилення К. від кримінальної відповідальності, надав завідомо неправдиві показання про те, що 13.08.2020р. з 19.30 год. до 14.08.2020 р. К. перебував разом з ним спочатку в нього вдома в м. Турка Львівської області, пізніше неподалік с. Вовче Турківського району, а згодом у П. вдома де він проживав, і не брав участі у цей проміжок часу в побитті працівника поліції М.

Органом досудового розслідування зроблено висновок, що К. умисно заподіяв працівникові правоохоронного органу легкі тілесні ушкодження у зв'язку з виконанням цим працівником службових обов'язків, тобто вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ч.2 ст.345 КК України, а П. вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ч.1 ст. 384 КК України, що виразилося у дачі завідомо неправдивих показань свідка під час провадження досудового розслідування у кримінальному провадженні відносно Косенка.

Обвинувальний акт відносно вказаних осіб було скеровано на розгляд Старосамбірського районного суду Львівської області. За результатами розгляду обвинувального акту судом було ухвалено К. визнати невинуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст. 345 КК України, і виправдати.

П. визнати невинуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.384 КК України, і виправдати.

Завдання:

- проаналізувати вказані у завданні факти та рішення органу досудового розслідування;
- Чи могли вказані дії, рішення слідчого, прокурора стати однією з підстав для ухвалення виправдувального вироку?

3. Слічим відділом ГУНП Львівської області проводилось досудове розслідування кримінального провадження №12016140000111 від 01.03.2019 р. за ч.2 ст. 190 КК України.

У відповідності до показань потерпілої П., восени вона познайомилась через свою подругу з О., якому в розмові розповіла про свої наміри придбати автомобіль. О. вказав,

що оскільки він являється адвокатом має зв'язки в різних структурах, зокрема у відділі контрабанди Львівської митниці та може посприяти в купівлі автомобіля з числа конфіскованих за ціною нижчою ринкової. Надалі під час кількох зустрічей О. запропонував купити конфіскований автомобіль тойота за ціною 10000 доларів США, що значно нижче ринкової вартості на той момент. Пишкова погодилась на пропозицію та надала при наступних зустрічах спочатку 3000 а потім 7000 доларів США відповідно.

Проте за минуванням п'яти місяців автомобіля вона не отримала, а намагаючись отримати будь-які пояснення від О. лише чула запевнення про виготовлення документів, певні труднощі на митниці, та обіцянки виконати угоду.

Так продовжувалось біля півтора року, після чого П., не отримавши ні автомобіля ні грошей зрозуміла, що О. обманним шляхом заволодів її коштами, не маючи намір виконувати будь яку угоду.

Проводячи слідчі дії вказані факти підтвердились показаннями свідків, які були присутні при розмовах щодо купівлі автомобіля, передачі коштів результатами НСРД, тощо.

Оскільки на думку керівника органу досудового розслідування було зібрано достатньо доказів для скерування справи до суду, слідчим у даному кримінальному провадженні було складено письмове повідомлення про підозру О. у вчиненні кримінального правопорушення передбаченому ч.2 ст.190 КК України.

Проте знаючи, що О. являється адвокатом відтак кримінальне провадження щодо нього здійснюється з урахуванням положень глави 37 КПК України.

З метою дотримання вимог кримінального процесуального закону письмове повідомлення про підозру О. було підписане прокурором Львівської області.

Надалі слідчим ГУНП було здійснено виклик повісткою О. для проведення слідчих дій під час яких було вручено письмове повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, роз'яснено права та обов'язки підозрюваного та здійснено допит в ході якого О. відмовився надавати будь які показання на підставі ст. 63 Конституції України.

Після завершення досудового розслідування обвинувальний акт було скеровано до Шевченківського районного суду м. Львова.

Однак, під час підготовчого судового засідання за

клопотанням захисника обвинувальний акт було повернуто прокурору.

Завдання:

- проаналізувати дії та рішення слідчого, прокурора у даному кримінальному провадженні;
- що стало підставою для повернення обвинувального акту прокурору виходячи зі змісту завдання.

4. Слідчим суддею Галицького районного суду м. Львова проводився розгляд клопотання прокурора у кримінальному провадженні щодо обрання запобіжного заходу громадянину І., який є підозрюваним у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України.

Розгляд клопотання прокурора відбувався за участю підозрюваного, його захисника, слідчого в провадженні якого перебуває справа, прокурора.

В своєму виступі прокурор зачитуючи клопотання про обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою вказав, що І., обґрунтовано підозрюється у вчиненні тяжкого злочину, а на підтвердження наявності ризиків передбачених ст. 177 КПК України зазначив, що Іваненко є двічі судимим за аналогічні корисливі злочини проти власності, тому може вчинити новий злочин, незаконно впливати на потерпілого, експерта, спеціаліста у цьому ж кримінальному провадженні; знищити, сховати або спотворити будь-яку із речей чи документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення; переховуватися від органів досудового розслідування та/або суду, перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином.

До матеріалів клопотання прокурор долучив наступні додатки:

- письмове повідомлення про підозру І.;
- протокол затримання підозрюваного;
- витяг ЄРДР;
- протокол огляду місця події , а саме квартири потерпілої;
- протокол допиту потерпілої із детальним описом викраденого майна;
- ухвалу слідчого судді про проведення обшуку за місцем проживання Іваненка;
- протокол обшуку в помешканні І. згідно якого під час обшуку було виявлено та вилучено золоті вироби

схожі за описом потерпілої на викрадені та ноутбук ідентифікований потерпілою, як викрадений за серійним номером;

- протокол огляду речових доказів ;
- постанову слідчого про визнання речовими доказами;
- довідку про судимість підозрюваного.

Слідчий у своєму виступі підтримав прокурора повністю та просив задовольнити клопотання та обрати І. запобіжний захід у виді тримання під вартою.

Захисник в свою чергу заперечив щодо обрання підозрюваному такого суворого запобіжного заходу та просив обрати запобіжний захід у виді домашнього арешту із заборonoю виходити з помешкання у нічний час мотивуючи це тими обставинами, що судимість І. погашена у встановленому законом порядку і згідно ст. 89 КК України він не являється судимим, має стійкі соціальні зв'язки, оскільки, одружений та має на утриманні малолітню дитину. А також на даний час є працевлаштованим.

В обґрунтування своїх тверджень адвокат надав суду наступні документи:

- свідоцтво про одруження І.;
- свідоцтво про народження дитини батьком якої є І.;
- фотокопію наказу ТОВ «ВЕРЕС» про прийняття на роботу І. робочим цеху.
- довідку про склад сім'ї видану ОСББ «Вулик»

Заслухавши сторони суд ухвалив обрати підозрюваному І. запобіжний захід у виді домашнього арешту із заборonoю виходу з дому в період часу із 22.00 по 08.00 год. з помешкання з покладанням обов'язків передбачених ч. 5 ст. 194 КПК України.

Завдання:

– проаналізувати дії процесуального прокурора під час розгляду клопотання про обрання запобіжного заходу.

– чому на Вашу думку суд відмовив у задоволенні клопотання прокурора та обрав більш м'який запобіжний захід?

– чи були на Вашу думку допущені процесуальні порушення під час розгляду клопотання про обрання запобіжного заходу виходячи зі змісту завдання ?

5. Підрозділом Управління з незаконним обігом наркотиків отримано інформацію, що громадянин С.

	здійснює збут наркотичного засобу «Субутекс», обіг якого обмежено. За рапортом оперативного працівника, було внесено відомості до ЄРДР за ч.1 ст. 307 КК України. Процесуальним прокурором в даному кримінальному провадженні Петренком було прийнято рішення про проведення негласної слідчої (розшукової) дії – аудіо-відео контроль особи відносно С. За клопотанням слідчого, погодженим з прокурором, суддею Львівського апеляційного суду було надано дозвіл на проведення НСРД аудіо-відео контролю стосовно С. терміном на 60 діб. Надалі, слідчим було залучено громадянина П., який дав згоду на здійснення конфіденційного співробітництва, до проведення вказаної НСРД. В службовому кабінеті було складено протокол огляду та вручення грошових коштів П., за які він мав здійснити закупку наркотичного засобу «Субутекс» у громадянина С. Наступного дня, закупник П., узгодивши місце зустрічі з С., на одній з вулиць м. Львова, купив у нього дві таблетки Субутексу за 600 грн. Куплений наркотичний засіб був вилучений слідчим у закупника П. про що було складено протокол місця події та відібрано заяву про добровільну видачу наркотичного засобу. Надалі П. було допитано в якості свідка щодо обставин придбання ним наркотичного засобу та одержання доказів злочинної діяльності С. <i>Завдання:</i> – проаналізувати процесуальні рішення слідчого, прокурора в даному кримінальному провадженні щодо документування злочинної діяльності С. та одержання доказів; – обґрунтувати відповідь з посиланням на норми чинного кримінального процесуального закону.
Перелік нормативних актів, з якими має ознайомитися ЗВО при виконанні завдань:	– Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80 – Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Міжнародний документ від 4 лист. 1950 р. URL. http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004 – Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001

	року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text – Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 року: зі змінами і доповненнями. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4651%D0%B0-17 – Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1697-18 – Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 року № 3460-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text – Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення: Наказ Генерального прокурора від 30.06.2020 р. № 298. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#n7 – Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: Наказ Генерального прокурора України від 30.09.2021 № 309. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21#n216 – Про організацію діяльності органів прокуратури з питань ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань, статистики та її аналізу: Наказ Генеральної прокуратури України від 17.03.2021 № 69. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0069905-21#Text – Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України: Наказ Офісу Генерального прокурора № 365 від 07.08.2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0365905-20#Text
Судова практика:	– Дайджест практики Великої Палати Верховного Суду у справах щодо конкуренції кримінальної юрисдикції з іншими судовими юрисдикціями. Рішення, внесені до ЄДРСР за період 2018 – грудень 2020 року/ Упоряд.: департамент аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Відпов. за вип.: суддя ВП ВС, д. ю. н., професор Лобойко Л.М. Київ, 2021 р. 103 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgltclfindmkaj/https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Didest_VP_VS.pdf – Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду щодо недопустимості доказів, отриманих внаслідок істотного порушення прав та свобод людини. Рішення, внесені до ЄДРСР, за період з 2018 року по жовтень 2020 року / упоряд. Заступник голови Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду В. В. Щепоткіна, правове управління

	(III) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2020. 69 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://supremecourt.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Ogljad_KKS_VS.pdf – Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (актуальна практика). Рішення, внесені до ЄДРСР, за 2020 рік / упоряд. правове управління (III) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2020. 56 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://supremecourt.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_KKS_2020.pdf – Огляд судової практики Касаційного кримінального суду (актуальна судова практика) за 2021 рік. Рішення, внесені до ЄДРСР, за період з 01.01.2021 по 31.12.2021 / упоряд. правове управління (III) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2022. 82 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://supremecourt.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_KKS_VS_za_2021.pdf – Огляд судової практики Касаційного кримінального суду. Рішення, внесені до ЄДРСР, за січень – травень 2022 року / Упоряд. заступник голови Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду канд. юрид. наук В. В. Щепоткіна, правове управління (III) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2022. 100 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://supremecourt.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/sud_pract/Oglyad_KKS_01_05_2022.pdf – Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (актуальна практика). Рішення, внесені до ЄДРСР, за квітень 2020 року / упоряд. правове управління (III) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2020. 41 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://supremecourt.gov.ua/userfiles/media/Ogljad_KKS_04_2020.pdf
--	--

4.4.3

Назва бази практики	СУД
Вид завдань	Зміст завдань
Питання, з якими має ознайомитися ЗВО під час проходження практики на базі практики:	– порядком документообігу в суді; – порядком прийняття та реєстрації документів, що подаються до відповідного суду та їх надсиленням; – організацією та змістом роботи суду та судді, з розподілом обов'язків між суддею та іншими працівниками суду; – регулюванням відносин, пов'язаних із функціонуванням автоматизованої системи документообігу суду; – технологією здійснення звукозапису судового засідання; – підготовкою до проведення фіксації ходу і результатів процесуальних дій у режимі відеоконференції; – обов'язками помічника судді, секретаря судового засідання під час підготовки справ, призначених для розгляду в судовому засіданні; – порядком оформлення справ після їх розгляду та ведення журналу судових засідань; – практикою та порядком прийняття до суду матеріалів; – практикою та порядком роботи з реєстрації цивільних справ та обвинувальних актів у кримінальних провадженнях, що надійшли до суду, а також з матеріалами справ про адміністративні правопорушення; – порядком ознайомлення з судовими справами та видачею копій процесуальних документів; – порядком прийняття, обліку і зберігання речових доказів; - організацією ведення архіву, а також з практикою ведення судової статистики;
Обґрунтувати відповідь на теоретичні питання:	1) Які особливості провадження у суді першої інстанції? 2) Які особливості перегляду судових рішень, які не набрали законної сили? 3) Які особливості перегляду судових рішень, які набрали законної сили? 4) Які підсумкові судові рішення приймаються у стадії підготовчого судового провадження, підстави прийняття? 5) Які підстави та порядок складання досудової

	доповіді? 6) Які особливості дослідження доказів у судовому розгляді? 7) Які повноваження прокурора щодо визначення меж судового розгляду? 8) Які особливості підтримання публічного обвинувачення у суді присяжних? 9) Які особливості здійснення судового провадження щодо проступків? 10) Які особливості оскарження вироків на підставі угод особами, які не брали участь у судовому розгляді? Яка практика ККС ВС з цього питання? 11) Які види вироків суду першої інстанції, підстави їх ухвалення? 12) У чому полягає сутність засади недопустимості повороту до гіршого? Яка практика ККС ВС з цього питання? 13) Які особливості судового провадження щодо неповнолітнього обвинуваченого? 14) Які етапи апеляційного провадження, у чому полягає їх зміст? 15) Які обмеження оскарження судових рішень у апеляційному порядку передбачені у КПК України? Чим вони обумовлені? 16) Яке тлумачення істотних порушень кримінального процесуального закону у КПК України та практиці ККС ВС? 17) Які межі повноважень суду апеляційної інстанції? 18) Які межі повноважень суду касаційної інстанції? 19) Які особливості встановлення підстав для перегляду судових рішень за нововиявленими та виключними обставинами, які є обмеження щодо перегляду у цій стадії? 20) Які особливості судового провадження на підставі угод?
Скласти проєкти таких документів:	1) обвинувальний вирок у справі про насильницьке зникнення; 2) виправдувальний вирок у справах про кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи; 3) ухвала про закриття кримінального провадження у зв'язку з декриміналізацією діяння; 4) судові доручення (у порядку ст. 333 КПК України); 5) ухвала про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою; 6) ухвала про накладення грошового стягнення;

	7) ухвала про визнання обсягу та порядку дослідження доказів; 8) ухвала про задоволення клопотання сторони захисту щодо допиту свідка; 9) ухвала про відмову у задоволенні клопотання про здійснення приводу; 10) ухвала про повернення обвинувального акту.
Вирішити практичні кейси:	1. Залізничним районним судом Львівської області було розглянуто кримінальне провадження щодо Панасюка обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 185 КК України. Під час судового розгляду прокурор підготував новий обвинувальний акт зі зміненим обвинуваченням, в якому перекваліфікував дії обвинуваченого та пред'явив йому обвинувачення у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 185 КК України. В судовому засіданні головуючий роз'яснив потерпілому його право підтримувати обвинувачення в раніше пред'явленому обсязі. Згоди на підтримання обвинувачення у раніше пред'явленому обсязі потерпілий не надав. Вироком Залізничного районного суду обвинуваченого було визнано винним за ч. 4 ст. 185 КК України і призначено покарання у виді позбавлення волі строком на шість років. Потерпілий Конаненко, вважаючи, що суд першої інстанції неправильно застосував закон про кримінальну відповідальність, подав апеляційну скаргу на цей вирок, в якій просив вирок суду першої інстанції скасувати та ухвалити новий, яким обвинуваченого визнати винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 185 КК України. <i>Оцінити правомірність позиції прокурора, потерпілого та суду першої інстанції.</i> <i>Яке рішення має прийняти суд апеляційної інстанції.</i> 2. На розгляд Шевченківського районного суду м. Львова надійшов обвинувальний акт за обвинуваченням адвоката Пустишкіна О. у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч. 2 ст. 190 КК України. На підготовчому судовому засіданні суддя Білик О. постановила ухвалу про повернення обвинувального акту прокурору, взявши до уваги доводи захисника Костюка В. про те, що під час досудового розслідування було оголошено підозру Пустишкіну О. не уповноваженою особою чим порушено вимоги ст. 480 КПУ України, де передбачено особливий порядок кримінального

провадження щодо окремої категорії осіб (в тому числі і адвоката).

Після усунення недоліків в частині оголошення підозри прокурор звернувся до суду з новим обвинувальним актом розгляд якого проводила та ж суддя Білик О.

За результатами розгляду кримінального провадження Пустишкін О. був визнаний винним у вчиненні інкримінованому йому кримінальному правопорушенні передбаченого ч.2 ст.190 КК України та йому призначене покарання у виді позбавлення волі терміном на 3 роки.

Захисник оскаржив даний вирок до Львівського апеляційного суду вказавши, що на те, що суддя, яка постановила обвинувальний вирок щодо Пустишкіна О, повинна була заявити самовідвід, оскільки раніше вже приймала рішення в цій справі, що перешкоджало їй повторно брати участь у розгляді кримінального провадження по суті, про що йдеться у ст.76 КПК України, відтак вирок суду ухвалений не законним складом суду підлягає скасуванню.

Проаналізувати законність вимог апелянта.

Чи повинен апеляційний суд прийняти доводи захисника ? Відповідь обґрунтувати.

3. На досудовому слідстві було встановлено, що Карпенко вчинив кримінальне правопорушення передбачене ч. 2 ст. 121 КК України – умисне тяжке тілесне ушкодження, що спричинило смерть потерпілого. Встановивши, що Карпенко знаходиться на обліку в психіатра, слідчий призначив психіатричну експертизу. Внаслідок проведення психіатричної експертизи було встановлено, що Карпенко під час вчинення кримінального правопорушення не міг усвідомлювати свої дії і не міг керувати ними.

Враховуючи ступінь тяжкості кримінального правопорушення та небезпеку підозрюваного для суспільства, слідчий підготував клопотання про обрання Карпенку запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

Слідчим суддею за результатами розгляду зазначеного клопотання було винесено ухвалу про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. По закінченні досудового розслідування було складено обвинувальний акт і направлено провадження до суду.

Чи були допущені порушення вимог кримінального процесуального закону в цій ситуації?

	<i>Якщо так, то які саме?</i> <i>Які особливості кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру?</i> 4. За наявності підстави для обов'язкового звільнення обвинуваченого від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим (ст.46 КК України) та одночасним надісланням до суду обвинувального акту з підписаною сторонами угодою про примирення, виникає суперечність між нормами кримінального права, що передбачають звільнення особи від кримінальної відповідальності та нормами КПК, які зобов'язують суд затвердити угоду про примирення і при цьому визнати особу винуватою у вчиненні кримінального правопорушення та призначити їй покарання. <i>Які варіанти є у суду при розгляді відповідної угоди?</i> 5. Під час судового розгляду провадження про обвинувачення Дмитрачука за ст. 286 КК України суд, не дивлячись на заперечення прокурора, задовольнив клопотання захисника обвинуваченого про зміну запобіжного заходу тримання під вартою на особисте зобов'язання. Невдоволений таким рішенням суду прокурор почав кидати репліки на адресу судді, звинувачуючи його в необ'єктивності та упередженості щодо сторони обвинувачення. Головуючий зробив йому зауваження про недопустимість такої поведінки, на що державний обвинувач відповів погрозою заявити йому відвід. Слідом за прокурором потерпілий також почав висловлювати обурення діями судді та обвинуватив його „у несправедливості”. Головуючий попередив прокурора і потерпілого, що у випадку продовження порушення ними порядку судового засідання він усуне їх від участі у розгляді провадження. <i>Як мав би діяти суд, у разі продовження учасниками неналежної поведінки?</i>
Перелік нормативних актів, з якими має ознайомитися ЗВО при виконанні завдань:	– Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80 – Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text – Кримінальний процесуальний кодекс України від 13

	квітня 2012 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text – Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text – Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text – Про деякі питання порядку здійснення судового розгляду в судовому провадженні у першій інстанції відповідно до Кримінального процесуального кодексу України: лист ВССЗРЦКС від 5 жовтня 2012 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1446740-12#Text – Інструкція «Про порядок роботи з технічними засобами відеозапису ходу і результатів процесуальних дій проведених у режимі відеоконференції під час судового засідання кримінального провадження)», затверджена наказом Державної судової адміністрації України від 15 листопада 2012 року. No 155. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0155750-12#n13
Судова практика:	– Дайджест практики Великої Палати Верховного Суду у справах щодо конкуренції кримінальної юрисдикції з іншими судовими юрисдикціями. Рішення, внесені до ЄДРСР за період 2018 – грудень 2020 року/ Упоряд.: департамент аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Відпов. за вип.: суддя ВП ВС, д. ю. н., професор Лобойко Л.М. Київ, 2021 р. 103 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Didest_VP_VS.pdf – Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду щодо недопустимості доказів, отриманих внаслідок істотного порушення прав та свобод людини. Рішення, внесені до ЄРДСР, за період з 2018 року по жовтень 2020 року / упоряд. Заступник голови Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду В. В. Щепоткіна, правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2020. 69 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Ogljad_KKS_VS.pdf

- Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (актуальна практика). Рішення, внесені до ЄДРСР, за 2020 рік / упоряд. правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2020. 56 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_KKS_2020.pdf
- Огляд судової практики Касаційного кримінального суду (актуальна судова практика) за 2021 рік. Рішення, внесені до ЄДРСР, за період з 01.01.2021 по 31.12.2021 / упоряд. правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2022. 82 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_KKS_VS_za_2021.pdf
- Огляд судової практики Касаційного кримінального суду. Рішення, внесені до ЄДРСР, за січень – травень 2022 року / Упоряд. заступник голови Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду канд. юрид. наук В. В. Щепоткіна, правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2022. 100 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/sud_pract/Oglyad_KKS_01_05_2022.pdf
- Практика застосування Верховним Судом України положень Загальної частини Кримінального кодексу України [уклад. О. П. Горох]; За заг. ред. А. А. Музики. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 524 с.
- Практика застосування Верховним Судом України положень Особливої частини Кримінального кодексу України [уклад. О. П. Горох]; За заг. ред. А. А. Музики. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 915 с.
- Узагальнення судової практики Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду з розгляду кримінальних проваджень, підстави скасування та зміни судових рішень за 2019 - 2020 роки. URL: https://hcac.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/hcac/AP%20VAKS/Zvity/Uzagalnenia%202021.pdf

4.5 Завдання по відповідних базах практики, які підготовлено та схвалено кафедрою цивільно-правових дисциплін:

4.5.1

Назва бази практики	АДВОКАТУРА
Вид завдань	Зміст завдань
Питання, з якими має ознайомитися ЗВО під час проходження практики на базі практики:	– вимоги до особи, яка виявила намір займатися адвокатською діяльністю. – правовий статус помічника адвоката та стажиста. – принципи та гарантії здійснення адвокатської діяльності. – етичні засади адвокатської діяльності. – система і структура органів адвокатського самоврядування. – професійні права та обов’язки адвокатів. – види адвокатської діяльності. – підстави зупинення та припинення права на заняття адвокатської діяльності. – особливості договірних відносин з клієнтом під час надання правової допомоги. – методика вивчення та узагальнення судової практики. – порядок та алгоритмом дій адвоката для отримання доступу до державних реєстрів. – підстави та умови надання безоплатної правової допомоги адвокатом. – особливості підготовки адвокатом справ до судового розгляду. – особливості здійснення адвокатом представництва інтересів фізичних та юридичних осіб у судах, в установах, організаціях, державних інституціях.
Обґрунтувати відповідь на теоретичні питання:	1) Розкрити зміст поняття «адвокатська таємниця» та гарантії її дотримання. Назвати наслідки розголошення адвокатської таємниці. 2) На основі аналізу практики Великої Палати Верховного Суду охарактеризувати особливості обґрунтування розміру витрат на професійну правничу допомогу. Що таке «гонорар успіху» і чи має право адвокат на його включення до судових витрат? 3) Охарактеризувати стадії дисциплінарного провадження щодо адвоката. Назвати види дисциплінарних стягнень, підстави їх застосування та порядок оскарження.

	4) Назвати підстави та наслідки припинення та зупинення права на заняття адвокатською діяльністю. 5) Розкрити правову природу представництва та особливості підтвердження повноважень адвоката на представництво інтересів клієнта в суді. 6) Порівняти інститут представництва в місцевих загальних та господарських судах. Чи має право юрисконсульт товариства представляти його інтереси в цивільному та господарському процесах? 7) Охарактеризувати особливості дотримання адвокатами норм адвокатської етики при використанні мережі Інтернет. 8) Проаналізувати практику Великої Палати Верховного Суду та визначити чи можуть діючі судді складати кваліфікаційний іспит, проходити стажування та отримувати свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю. 9) На основі аналізу практики Верховного Суду навести приклади, коли отримувачі адвокатських запитів мають право відмовити у наданні інформації. 10) Назвати повноваження адвоката при розгляді справ у Європейському суді з прав людини. Визначити особливості доказової діяльності адвоката у Європейському суді з прав людини. 11) Здійснити порівняльний аналіз термінів «одноразове грубе порушення» та «систематичне порушення» Правил адвокатської етики. 12) Назвати стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги. Повноваження центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. 13) Визначити порядок призначення адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу. Назвати підстави припинення надання адвокатами безоплатної вторинної правової допомоги та порядок їх заміни. 14) Охарактеризувати порядок створення та реорганізації адвокатського бюро та адвокатського об'єднання. 15) Скласти таблицю «Органи адвокатського самоврядування, їх повноваження». 16) Охарактеризувати порядок підвищення кваліфікації адвокатами України. 17) Визначити порядок проходження стажування особи, яка отримала свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту. 18) Розкрити особливості надання правничих послуг
--	--

	адвокатами на умовах аутсорсингу. 19) Розкрити вимоги до рекламування адвокатської діяльності. 20) На основі даних Реєстру керівників стажування адвокатів Львівської області, виписати 10 адвокатів, які можуть бути керівником стажування. Які вимоги законодавець висуває до керівників стажування? 21) Які відомості зазначаються у Єдиному реєстрі адвокатів України? Виписати профілі 3 адвокатів.
Скласти проєкти таких документів:	1) заповнити адвокатський ордер на представництво в судах загальної юрисдикції з обмеженням права на укладення мирової угоди; 2) адвокатський запит про надання інформації щодо заведеної спадкової справи; 3) договір про надання правничої допомоги (на представництво – комплексне ведення справи в суді); 4) заява у Європейський суд з прав людини у зв'язку з надмірною тривалістю кримінального провадження та відсутністю у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту; 5) позовна заява про поділ спільного сумісного майна подружжя, а саме: визнати за відповідачем право власності на автомобіль, який був придбаний у шлюбі; стягнути з відповідача на користь позивача $\frac{1}{2}$ вартості автомобіля; 6) документи на створення ТОВ (протокол загальних зборів засновників (учасників), статут) та заповніть заяву щодо державної реєстрації юридичної особи за формою 2; 7) скарга адвоката на рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про притягнення до дисциплінарної відповідальності та накладення дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю; 8) договір позики та обчисліть пеню, 3% річних та інфляційні втрати за прострочення повернення позики на 2 роки; 9) апеляційна скарга на ухвалу про заміну заходу забезпечення позову; 10) клопотання про призначення судової будівельно-технічної експертизи у справі про відшкодування матеріальної та моральної шкоди.
Вирішити практичні кейси:	1. П. звернувся до адвокатського об'єднання «АО «Феміда» з приводу представництва своїх інтересів в суді під час розгляду справи про стягнення заборгованості за

договором купівлі-продажу. Під час укладення договору з адвокатським об'єднанням між П. та адвокатом І. виник спір: хто буде вказаний в договорі зі сторони адвокатського об'єднання: об'єднання чи адвокат І., який мав би вести справу П. у суді. Адвокат І. зазначав, що стороною буде об'єднання, а підпише договір з П. він, оскільки такі повноваження йому були надані об'єднанням на підставі довіреності. П. наполягав, щоб стороною договору про надання правничої допомоги виступав сам адвокат І., що буде запорукою сумлінності і персональної відповідальності у випадку надання неякісних послуг.

Вирішити спір.

Визначити організаційні форми адвокатської діяльності.

Хто виступатиме стороною договору в цьому кейсі?

Хто виступатиме стороною в договорі про надання правничої допомоги в інших організаційних формах адвокатської діяльності?

2. До Львівського окружного адміністративного суду надійшов позов К. до Ради адвокатів Львівської області, в якому позивач просить:

- визнати протиправним та скасувати рішення відповідача від 18.12.2021 щодо відмови в задоволенні заяви позивача про видачу йому свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю;

- зобов'язати відповідача прийняти у позивача присягу адвоката України;

- безоплатно видати позивачу свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю.

Позовні вимоги К. обґрунтовує тим, що він успішно склав кваліфікаційний іспит та пройшов стажування, проте рішенням Ради адвокатів Львівської області йому відмовлено у видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю з огляду на те, що ним до визначеної дати складання присяги адвоката та отримання відповідного свідоцтва не усунуто обставин несумісності.

Відповідач у відзиві зазначив, що К. працює на посаді судді Сихівського районного суду м. Львова, а відтак така робота є несумісною з діяльністю адвоката.

Вирішити спір.

Чи є статус судді таким, що обмежує право на доступ до професії адвоката?

Чи виходить стажування діючого судді впродовж шести місяців під керівництвом адвоката з метою

отримання адвокатського свідоцтва за межі допустимих сфер відносин між суддями та адвокатами?

3. Дієздатний громадянин Франції Б., який закінчив юридичний факультет КНУ імені Шевченка та одночасно факультет української філології у цьому ж закладі вищої освіти на заочній формі навчання, у встановленому законом порядку отримав посвідчення помічника адвоката та дозвіл на працевлаштування в Україні на посаду помічника адвоката і влаштувався за трудовим договором помічником адвоката Д.

Д. 15.09.2022 уклав договір з клієнтом про надання правничої допомоги. Задля виконання доручення клієнта Д. доручив Б. отримати відповідні статистичні документи. Б., пред'являючи довіреність, видану Д., та посвідчення помічника адвоката, особисто відвідав Головне управління статистики у Львівській області із заявою про зняття копій із необхідних документів. Працівники управління заяву не задовільнили і вказали, що відомостей про Б. як про помічника адвоката в ЄРА України немає і його посвідчення є недійсним.

Як з'ясувалось, Д. за 1 рік до отримання свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю 7 місяців працював заступником міського голови м. Дрогобич і був звільнений з посади за вчинення корупційного правопорушення.

Пояснити ситуацію, що склалася.

Яким вимогам повинна відповідати особа, щоб отримати статус помічника адвоката?

Чи потрібно особі проходити навчання-інструктаж для введення в професію помічника адвоката?

Назвати перелік документів, які додаються до заяви на внесення відомостей про помічника адвоката в ЄРАУ?

Чи має право помічник адвоката ознайомлюватися з матеріалами справи в суді?

4. До адвоката звернулася К., яка повідомила, що її виселяють із квартири і просила захистити її житлові й майнові права, оскільки іншого житла у неї немає, а дохід - пенсія по інвалідності. Адвокатом було встановлено, що чоловік К., якому виповнилося 82 роки, перебуваючи у лікарні, написав заповіт, відповідно до якого квартиру заповів сторонній людині. Із наданих К. медичних документів стало відомо, що заповідач переніс інсульт десять років тому, самотійно не міг пересуватися, страждав на провали пам'яті та інші старечі хвороби. Вивчаючи копію заповіту адвокатом було встановлено,

що заповіт було оформлено приватним нотаріусом у лікарні, де перебував останнім часом заповідач. У зв'язку з тим, що останній не міг прочитати текст заповіту, на його прохання були запрошені свідки подружжя А і Б. Крім того, з огляду на те, що заповідач не міг сам підписати заповіт, то на його прохання було запрошено С., яка і поставила свій підпис замість заповідача.

Які дії має вчинити адвокат з метою захисту житлових і майнових інтересів особи, яка звернулася до нього за правничою допомогою?

5. До Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури надійшла скарга К. на рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Львівської області у складі кваліфікаційної палати від 12.05.2021 про відмову в допуску до складення кваліфікаційного іспиту.

Підставою для відмови у допуску до складення кваліфікаційного іспиту стала невідповідність його вимогам, встановленим частинами першою та другою статті 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а саме, відсутність стажу роботи в галузі права не менше двох років.

З наданих матеріалів вбачається, що починаючи з 08.2017 по 10.2017 скаржник працював на посаді «юрисконсульта» в юридичному відділі Державної екологічної інспекції; з 07.02.2018 по 16.11.2020 – на посаді «старшого державного інспектора відділу супроводження судових спорів з планових та позапланових перевірок» Юридичного управління ГУ ДФС у Львівській області та відділу супроводження судових спорів з позапланових перевірок Управління правового забезпечення ГУ ДПС в Львівській області; з 06.08.2020 по 30.08.2020 виконував обов'язки «заступника начальника відділу супроводження судових спорів з позапланових перевірок» Управління правового забезпечення ГУ ДПС у Львівській області.

Яке рішення має прийняти ВКДКА?

6. До державного підприємства «ОЛІМПУС» звернувся адвокат для ознайомлення з необхідними документами і матеріалами, які йому були потрібні для виконання доручення. Проте директор державного підприємства відмовив у наданні цих документів і матеріалів, мотивуючи тим, що інформація документів є таємною і охороняється законом.

Чи обґрунтована така відмова?

	<i>Відповідь обґрунтувати.</i> 7. Адвокат З. представляє в суді інтереси позивачки К. у справі про поділ спільного майна подружжя. У судовому засіданні адвокат заявив клопотання про затвердження мирової угоди (сторонами в якій виступав він як представник та чоловік К). Суддя відмовив в укладенні мирової угоди, оскільки, на його думку, такий важливий крок має право здійснити лише позивачка особисто, а її адвокат – ні. <i>Чи має право адвокат укласти мирову угоду?</i> <i>Визначити, якими документами можуть підтверджуватися повноваження адвоката?</i> <i>Чи правомірна відмова судді?</i> <i>Які процесуальні дії у цій ситуації може вчинити адвокат?</i> 8. Адвокат представляв інтереси клієнта в цивільній справі у суді. На підтвердження повноважень на надання правової допомоги адвокат надав суду ордер, виданий адвокатським бюро. Суддя зазначив, що цього документа недостатньо і не допустив адвоката до судового засідання. <i>Чи правомірно вчинив суд?</i> 9. 15.07.2022 до дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Львівської області надійшла ухвала судді Личаківського районного суду м. Львова щодо неналежної поведінки адвоката О. В ухвалі суду зазначено, що адвокат О., який здійснює захист на підставі ордеру, без поважних причин двічі не прибув у судові засідання, 24.06.2022 та 01.07.2022. <i>Яке рішення в цій ситуації має бути прийняте дисциплінарною палатою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури?</i> <i>Чи наявні в діях адвоката ознаки дисциплінарного проступку? Якщо так, то як можна його кваліфікувати?</i> <i>Яке дисциплінарне стягнення може бути застосоване?</i> 10. Адвокат представляв інтереси клієнта в цивільній справі у суді. На підтвердження повноважень на надання правової допомоги адвокат надав суду ордер, виданий адвокатським бюро. Суддя зазначив, що цього документа недостатньо і не допустив адвоката до судового засідання. <i>Чи правомірно вчинив суд?</i>
Перелік нормативних	– Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL:

актів, з якими має ознайомитися ЗВО при виконанні завдань:	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text. – Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text. – Загальна декларація прав людини від 10.12.1948. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015. – Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах від 22.01.1993. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009#Text. – Рекомендація № R (2000) 21 Комітету Міністрів державам-членам про свободу професійної діяльності адвокатів: Ухвалено Комітетом Міністрів Ради Європи на 727 засіданні заступників міністрів 25.10.2000. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/R_2000_21_2000_10_25.pdf. – Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV (в редакції від 03.10.2017 № 2147-VIII). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1618-15. – Господарський процесуальний кодекс України: від 06.11.1991 № 1798–XII (в редакції від 03.10.2017 № 2147-VIII). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12. – Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text. – Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text. – Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 №3460-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17. – Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755–IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15/stru. – Порядок ведення єдиного реєстру адвокатів України: Затверджено Рішенням ради адвокатів України від 17.12.2012 №26. URL: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2018-07-25-poryadki-109_5b597b1f8c28b.pdf. – Порядок допуску до складання кваліфікаційного іспиту, порядок складання кваліфікаційного іспиту та
--	--

	методика оцінювання результатів складання кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні: Затверджено Рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2013 № 270. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2020-02-14-poryadki-28_5e5d2a24c9799.pdf. – Положення про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю: Затверджено Рішенням Ради адвокатів України від 01.06.2018 № 80. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2020-11-17-polozhennya-121_5fc64e07e0a02.pdf. – Про затвердження роз'яснення щодо порядку оформлення та зовнішнього вигляду дозволу Керівника стажування на вчинення стажистом певних дій: Затверджено Рішенням Ради адвокатів України від 10.06.2016 № 128. URL: http://vkdk.org/rishennya-rau-128-vid-10-chervnya-2016-roku-pro-zatverdzhennya-roz'yasnennya-schodo-poryadku-oformlennya-ta-zovnishnogo-viglyadu-dozvolu-kerivnika-stazhuvannya-na-vchinennya-stazhistom-pevnihi-dij/. – Про затвердження Положення про ордер на надання правничої (правової) допомоги у новій редакції: Затверджено рішенням Ради адвокатів України від 12.04.2019 №41. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr041871-19#Text. – Положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури: Затверджено Звітно-виборним З'їздом адвокатів України 09.06.2017. URL: https://vkdk.org/wp-content/uploads/2017/11/PolojennyaProVKDKA2017.pdf. – Порядок і умови укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі: Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11.01.2012 № 8. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8-2012-%D0%BF. – Правила адвокатської етики: затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09.06.2017. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17.
Судова практика:	– Постанова Великої Палати Верховного Суду від

	05.12.2018 у справі № П/9901/736/18. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/78378934. – Постанова Великої Палати Верховного Суду від 12.05.2020 у справі № 904/4507/18. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/91572017. – Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 12.06.2018 у справі № 462/9002/14-ц. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/75003682. – Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 18.10.2018 у справі № 811/1507/18. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/77251966. – Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 17.12.2018 у справі № 308/8995/17. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/78626691. – Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 23.07.2019 у справі № 910/7398/18. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/83243741. – Постанова Верховного Суду від 11.11.2020 у справі № 591/3176/17. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/92973161 – Постанова Верховного Суду України від 10.12.2013 у справі № 21-302a13. URL : http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/36369555 – Постанова Верховного Суду України від 24.11.2015 у справі № 2a-16636/11/2670. URL : http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/54580410 – Постанова Вищого адміністративного суду України від 13.11.2014 у справі № 826/2145/14. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/41392348 – Постанова Тернопільського апеляційного суду від 24.01.2019 у справі № 607/1219/18. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/79428100 – Ухвала Верховного Суду у складі судді Касаційного адміністративного суду Єресько Л. О. від 12.06.2020 у справі № 580/3478/19. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/89793153 – Ухвала Верховного Суду у складі судді-доповідача Касаційного адміністративного суду Мартинюк Н. М. від 02.12.2019 у справі № 460/620/15-а. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/86034444
--	--

	– Огляд судової практики Верховного Суду щодо представництва інтересів учасників справи адвокатом та самопредставництва в господарському процесі. URL : https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_2021_07_16.pdf
--	---

4.5.2

Назва бази практики	СУД
Вид завдань	Зміст завдань
Питання, з якими має ознайомитися ЗВО під час проходження практики на базі практики:	– Організація прийому громадян, прийому і відправці кореспонденції. – Реєстрація та облік судових справ та інших матеріалів. – Процедура підготовки судових справ до розгляду. – Оформлення справ після їх розгляду. – Прийом та облік апеляційних і касаційних скарг. – Організація архіву суду та порядком зберігання справ, розглянутих в суді. – Обов'язки секретаря судового засідання під час прийому суддею громадян, а також у період підготовки справ, призначених для розгляду в судовому засіданні. – Порядок оформлення справ після їх розгляду та ведення протоколу судових засідань із розгляду цивільних справ. – Робота суду, розподіл обов'язків між суддями, плануванням їхньої роботи. – Підготовка справ до судового розгляду. – Ознайомлення із окремими справами на вибір, із методами вивчення та узагальнення судової практики, із основними методами проведення профілактичної та суспільної роботи, із практикою застосування чинного законодавства України у справах з деяких категорій спорів, що виникають з цивільних, трудових, сімейних, житлових, земельних правовідносин.
Обґрунтувати відповідь на теоретичні питання:	1) Апеляційні суди: види, склад та компетенція. 2) Дисциплінарний проступок судді: склад та правові наслідки. 3) Охарактеризуйте органи суддівського самоврядування. 4) Проаналізуйте гарантії правового статусу судді. 5) Дослідіть процедуру кваліфікаційного оцінювання суддів. 6) Значення принципу відкритості (транспарентності)

	судової влади. 7) Види, склад та компетенція місцевих судів. 8) Аналіз статусу судді Конституційного Суду України. 9) Права та обов'язки присяжних та гарантії їх захисту. 10) Єдиний державний реєстр судових рішень як засіб доступу громадян до судових рішень. 11) Проаналізуйте реальний стан виконання судових рішень в Україні. 12) Проаналізуйте основні проблеми виконання в Україні рішень ЄСПЛ. 13) Дослідіть функціонування підсистеми "Електронний суд" в структурі Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. 14) Здійсніть розмежування судової юрисдикції за судовою реформою в Україні. 15) Опишіть реальний стан можливості відшкодування моральної шкоди в судах України. 16) Вкажіть доцільність зустрічного забезпечення. 17) Проаналізуйте резолюції та рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи щодо доступності правосуддя у цивільних справах. 18) Охарактеризуйте практику Європейського суду з прав людини як джерело цивільного процесуального права України. 19) Як здійснюється застосування судами міжнародних договорів України під час здійснення правосуддя в цивільних справах? 20) Проаналізуйте інформаційні технології в цивільному судочинстві. 21) Вкажіть шляхи подолання практики зловживання процесуальними правами.
Скласти проєкти таких документів:	1) ухвала про зупинення провадження по справі; 2) позовна заява про скасування усиновлення; 3) заперечення на позовну заяву; 4) заява про оголошення фізичної особи померлою; 5) клопотання про призначення судово-почеркознавчої експертизи; 6) відзив на касаційну скаргу; 7) клопотання про відстрочення сплати судових витрат; 8) заява про відвід судді; 9) клопотання про поновлення строку на оскарження рішення суду;

	10) апеляційна скарга; 11) клопотання про розгляд справи в порядку спрощеного позовного провадження.
Вирішити практичні кейси:	1. У зв'язку із перебуванням позивача у тривалому службовому відрядженні суд з власної ініціативи зупинив провадження по справі. З поверненням з відрядження (через три роки) провадження по справі було поновлено. В судовому засіданні відповідач просив суд відмовити в позові, посилаючись на пропуск строку давності. <i>Чи може прийнята судом ця обставина як підстава для відмови у позові?</i> <i>Які правила зупинення і обчислення процесуальних строків?</i> 2. Гр. Т. звернулась до суду із позовом до свого колишнього чоловіка гр. В. про стягнення аліментів на доньку 17 років, котра навчається в ліцеї, і у зв'язку із цим потребує коштів для оплати навчання. Позивачка гр. Т. втратила роботу, а гр. В. не сплачує аліменти та добровільно не надає матеріальної допомоги. Посилаючись на зазначені обставини позивачка клопоче про стягнення з відповідача на її користь кошти для утримання та навчання дочки. <i>Визначити коло осіб, що приймають участь у справі. Як вирішить спір суд?</i> 3. Гр. Ю. пред'явив позов до гр. Б. про відшкодування шкоди і просив викликати в судове засідання свідком свою сусідку громадянку О. котра була свідком пошкодження гаражних воріт, але на даний момент проживає за 500 км. від місця прописки. Суддя надіслав доручення допитати в якості свідка сусідку гр. О. за місцем теперішнього перебування та надіслати протокол допиту. <i>Чи відповідають дії судді вимогам принципу безпосередності?</i> 4. Визначити цивільну юрисдикцію справи, у випадку, коли: <i>А) вимога працівника про стягнення заробітної плати подана до установи, відносно якої в господарському суді порушено питання про визнання її банкрутом;</i> <i>Б) у випадку, коли таке питання в господарських судах не порушувалося.</i> 5. Через кілька днів після винесення рішення голова суду виявив, що в резолютивній частині рішення не зазначено про його негайне виконання. Він вніс в рішення доповнення і завірив його своїм підписом.

Дайте оцінку діям голови суду. Як необхідно вчинити, якщо винесене рішення підлягає обов'язковому негайному виконанню?

6. У листопаді 2018 року Олена звернулася до Верховного Суду з позовом про відшкодування моральної шкоди, у якому зазначила, що Верховним Судом при розгляді її запити від 15.09.2018 р. про надання інформації у справі, допущені численні порушення норм чинного законодавства, які призвели до надання незаконних відповідей та відмови у розгляді скарги. Такі неправомірні дії відповідача, на думку Олени, у зв'язку з перенесеними душевними стражданнями та погіршенням стану здоров'я, є підставою для стягнення з Верховного Суду моральної шкоди в розмірі 40000 грн.

Ухвалою Богунського районного суду м. Житомира від 26 листопада 2018 року дану цивільну справу надіслано за підсудністю до Печерського районного суду м.Києва.

Олена звернулася з апеляційною скаргою, посиляючись на порушення судом норм процесуального права, просить скасувати ухвалу суду першої інстанції, а справу направити для продовження розгляду до суду першої інстанції. Зокрема, апелянт посиляється на те, що відповідно до ч.4 ст.28 ЦПК України позови, пов'язані з відшкодуванням шкоди, заподіяної особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю в тому числі суду, можуть пред'являтися також за зареєстрованим місцем проживання чи перебування позивача. Оскільки шкода їй була заподіяна незаконними діями суду, то на думку апелянта, вона має право за правилами альтернативної підсудності, з метою захисту своїх порушених прав, подати позов за місцем своєї реєстрації. А тому дана справа підсудна Богунському районному суду м.Житомира.

Чи правомірні дії Богунського районного суду м. Житомира?

Як повинен вчинити суд апеляційної інстанції?

7. Місцевий суд залишив без розгляду заяву неповнолітнього про видачу обмежувального припису стосовно матері, оскільки заяву подано особою, що не має цивільної процесуальної дієздатності. Адвокат в інтересах заявника оскаржив ухвалу суду в апеляційному суді, який повернув апеляційну скаргу через те, що адвокат не додав до неї договір про надання правової допомоги, а наданий адвокатом ордер не є достатнім доказом на підтвердження його повноважень як представника неповнолітньої особи.

Верховний Суд у складі колегії суддів Третьої судової палати Касаційного цивільного суду скасував таку ухвалу й передав справу на розгляд до суду апеляційної інстанції.

Проаналізувати дії судів першої, апеляційної та касаційної інстанцій.

Які документи посвідчують повноваження адвоката? Проаналізуйте статті 4, 5 Європейської конвенції про здійснення прав дітей.

8. 24.04.2020 р. Червоноградський міський суд Львівської області за заявою Іванки видав судовий наказ про стягнення у її користь з Петра аліментів на утримання неповнолітньої дитини у розмірі 1/4 його доходів. 18.05.2020 р. боржник подав заяву, у якій просить скасувати такий судовий наказ у частині стягнення судового збору, оскільки він є учасником бойових дій. Суддя зазначив, що обставини щодо наявності у боржника спеціального статусу, що звільняє від сплати судового збору, суду не були відомі під час розгляду справи про видачу судового наказу і ухвалив заяву про скасування судового наказу повернути боржнику.

Чи є підстави для скасування судового наказу?

Чи правомірні дії судді?

9. Оксана звернулась до суду із заявою про встановлення факту, в якій просить встановити факт проживання однією сім'єю із Микитою, що помер у січні 2021 р., з 2016 року по день смерті чоловіка. Встановлення даного факту заявнику необхідно для отримання свідоцтва про вправо на спадщину, яка відкрилась після смерті чоловіка.

Ухвалою Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська від 10 вересня 2021 року відмовлено Оксані у відкритті провадження у справі за її заявою про встановлення факту, що має юридичне значення; рекомендовано заявнику звернутися до належного суду з позовною заявою в порядку позовного провадження згідно норм ЦПК України.

В апеляційній скарзі Оксана, посилаючись на порушення норм процесуального права, ставить питання про скасування оскаржуваної ухвали та направлення справи для продовження розгляду до суду першої інстанції.

Зробити правовий аналіз задачі.

10. У січні 2016 року Марія звернулася до суду з позовом до Павла про розірвання шлюбу та стягнення

аліментів.

Заочним рішенням Деснянського районного суду м. Чернігова від 09 березня 2016 року, залишеним без змін ухвалою Апеляційного суду Чернігівської області від 23 лютого 2017 року, позов задоволено.

Шлюб між Марією та Павлом, зареєстрований 14 липня 2001 року Чернігівським міським відділом реєстрації актів громадянського стану Чернігівського обласного управління юстиції України, актовий запис № 847, розірвано.

Стягнуто аліменти на двох неповнолітніх дітей у розмірі 1/3 частини всіх видів заробітку щомісяця, але не менше 30 % прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, починаючи з 18 січня 2016 року та до досягнення дітьми повноліття. Вирішено питання щодо розподілу судових витрат.

Постановою Верховного Суду від 28 листопада 2018 року касаційну скаргу Павла задоволено частково. Заочне рішення Деснянського районного суду м. Чернігова від 09 березня 2016 року та ухвалу Апеляційного суду Чернігівської області від 23 лютого 2017 року змінено в частині визначення розміру аліментів на неповнолітніх дітей.

Викладено резолютивну частину рішення Деснянського районного суду м. Чернігова від 09 березня 2016 року у частині позовних вимог про визначення розміру аліментів на неповнолітніх дітей у наступній редакції:

«Стягувати аліменти на неповнолітніх дітей у розмірі 1/3 частини всіх видів заробітку щомісяця, але не менше 50 % прожиткового мінімуму до їх повноліття для дитини відповідного віку, на кожну дитину, починаючи з 18 січня 2016 року.

Рішення в частині стягнення аліментів у межах суми платежу за один місяць підлягає негайному виконанню».

В іншій частині рішення Деснянського районного суду м. Чернігова від 09 березня 2016 року та ухвалу Апеляційного суду Чернігівської області від 23 лютого 2017 року залишено без змін.

У липні 2019 року Павло подав до Верховного Суду заяву про перегляд за нововиявленими обставинами постанови Верховного Суду від 28 листопада 2018 року з підстави наявності істотних для справи обставин, що не були встановлені судом та не були і не могли бути відомі особі, яка звертається із заявою, на час розгляду справи

	(пункт 1 частини другої статті 423 ЦПК України). Заява мотивована тим, що про прийняття судом касаційної інстанції постанови від 28 листопада 2018 року йому не було відомо, оскільки касаційну скаргу на заочне рішення Деснянського районного суду м. Чернігова від 09 березня 2016 року та ухвалу Апеляційного суду Чернігівської області від 23 лютого 2017 року було подано не ним особисто, а його представником, яка не погодила з ним дії щодо касаційного оскарження вказаних вище судових рішень. За таких обставин він, не будучи обізнаним про зміну судом касаційної інстанції суми аліментів, сплачував Марії кошти на утримання їхніх малолітніх дітей у розмірі, визначеному рішенням Апеляційного суду Чернігівської області від 11 травня 2017 року у справі № 750/12876/16-ц за позовом про зменшення розміру аліментів, а саме: по 350 грн щомісячно. <i>Чи є підстави для перегляду судового рішення Верховним Судом?</i> <i>Які обставини Суд враховує для перегляду судового рішення у зв'язку із нововиявленими обставинами?</i> <i>Проаналізувати принцип юридичної визначеності, який передбачає повагу до принципу res judicata – принципу остаточності рішень суду, як одного із фундаментальних аспектів верховенства права.</i>
Перелік нормативних актів, з якими має ознайомитися ЗВО при виконанні завдань:	– Конституція України: Закон України від 28.06.1996. № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text. – Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text. – Загальна декларація прав людини: ООН; Декларація, Міжнародний документ від 10.12.1948. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015. – Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя): Закон України від 02.06.2016. № 1401-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1401-19#Text. – Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016. № 1402-VIII. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1402-19. – Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12.02.2015. № 192-VIII. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/192-19/paran277#n277.

	– Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004. № 1618-IV. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1618-15. – Про ліквідацію апеляційних судів та утворення апеляційних судів в апеляційних округах: указ Президента України від 29.12.2017. № 452/2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/452/2017/para61#n61. – Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971. № 322-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text. – Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003. № 435-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text. – Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text. – Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996. № 393/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text. – Про судовий збір : Закон України від 08.07.2011. № 3674-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17/ed20170708#Text. – Про засади державної мовної політики : Закон України від 03.07.2012. № 5029-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5029-17#Text. – Про третейські суди: Закон України від 11.05.2004. № 1701-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text. – Європейська хартія регіональних мов або мов меншин : Рада Європи; Хартія, Міжнародний документ від 05.11.1992 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_014#Text. – 16.Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text. – Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах, 22.01.1993. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009#Text. – Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України, 21.05.1997. № 24. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text.
--	--

	– Про організацію роботи органів прокуратури щодо представництва інтересів громадянина або держави в суді та їх захисту при виконанні судових рішень : НАКАЗ Генеральної Прокуратури України № 6 від 28.11.2012. URL: http://licasoft.com.ua/index.php/component/lica/?href=0&view=text&base=1&id=1246074&menu=1. – Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України Закон України, 23.12.1997. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80#Text.
Судова практика:	– Дайджест судової практики Великої Палати Верховного суду URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/Dajest_VP_VS_08_2022.pdf – Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду у справах зі спорів щодо визначення місця проживання дитини та відібрання дитини без позбавлення батьківських прав URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/2022_09_27_Oglyad_KCS_2.pdf – ОГЛЯД судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду (актуальна практика) URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/sud_pract/Oglyad_KCS_07_2022.pdf – Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду у справах зі спорів щодо позбавлення / поновлення батьківських прав, оспорування батьківства URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/sud_pract/Oglyad_KCS_batkivstvo.pdf – Про застосування судами Конституції України при здійсненні правосуддя: Постанова Пленуму Верховного Суду України, 01.11.1996. №9. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-96#Text – Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006. № 3477-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text – Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції: Постанова Пленуму Верховного Суду України, від

	12.06.2009. № 2. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-09#Text. – Постанова Пленуму ВССУ від 30.03.2012 року № 4 «Про застосування цивільного процесуального законодавства при перегляді судових рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами» //http://sc.gov.ua/ua/postanovi_zh_2012_rik.html – Рішення КСУ № 12-рп/2010 від 28.04.2010 р. у справі за конституційним зверненням громадянина Суботи Артема Анатолійовича щодо офіційного тлумачення положень пункту 2 частини першої статті 293 Цивільного процесуального кодексу України (справа про забезпечення апеляційного оскарження ухвал суду) URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v012p710-10 – Рішення Індустріального районного суду м. Дніпропетровська від 25.04.2019 р. URL: http://reyestr.court.gov.ua/Review/82709016.3. Рішення Амур-Ніжньодніпровського районного суду м. Дніпропетровська від 16.10.2018 р. URL: http://reyestr.court.gov.ua/Review/77438145 – Рішення Вознесенського міськрайонного суду Миколаївської області від 27.03.2019 р. URL: http://reyestr.court.gov.ua/Review/80722807 – Рішення Ленінського районного суду м. Миколаєва від 05 квітня 2019 р., справа № 488/789/19, режим доступу: http://reyestr.court.gov.ua/Review/81151725. – Рішення Києво-Святошинського районного суду Київської області від 2 березня 2020. справа № 369/6876/19, URL: http://reyestr.court.gov.ua/Review/88357217. – Рішення Подільського районного суду міста Києва від 25 листопада 2019 р., справа № 758/5110/18. URL: http://reyestr.court.gov.ua/Review/89306832. – Рішення Держинського районного суду м. Кривого Рогу від 20 січня 2020 р., справа № 210/867/19, URL: http://reyestr.court.gov.ua/Review/87660867. – Рішення Ленінського районного суду м. Миколаєва від 05 квітня 2019 року, справа № 488/789/19. URL: http://reyestr.court.gov.ua/Review/81151725. – Рішення Оріхівського районного суду Запорізької області від 4 лютого 2020р., справа № 337/4935/17. URL: http://reyestr.court.gov.ua/Review/87576219. – Рішення Бахмацького районного суду Чернігівської області від 2 листопада 2017 р у справі 728/1468/17. URL:
--	--

	http://reyestr.court.gov.ua/Review/69970484. – Рішення Бахмацького районного суду Чернігівської області від 5 червня 2018р. у справі 728/1455/17. URL: http://reyestr.court.gov.ua/Review/74675135. – Постанова Верховного Суду від 31 січня 2018 р. у справа № 910/8763/17. URL: http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72042344. – Постанова Верховного Суду від 14 серпня 2018 р. по справі № 905/2382/17. URL: http://reyestr.court.gov.ua/Review/76026164. – Постанова Верховного Суду від 14 серпня 2018 р. у справі № 910/1915/18. URL: http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75896089. – Постанова Великої Палати Верховного Суду від 08 жовтня 2019р. у справі № 9901/855/18. URL: http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/84900516. – Ухвала Дрогобицького міськрайонного суду Львівської області від 05 грудня 2017 р., справа № 442/7867/17. URL: http://reyestr.court.gov.ua/Review/710652044. – Ухвала Тульчинського районного суду Вінницької області від 11 грудня 2017 р., справа № 148/2438/16-ц . URL: http://reyestr.court.gov.ua/Review/70832254.
--	---

5. ЗМІСТ І ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНИХ МАТЕРІАЛІВ

5.1 За результатами проходження практики здобувачі вищої освіти оформляють звітні матеріали в окрему папку з титульним аркушем (Додаток 1).

5.2 Матеріали проходження практики складаються з таких документів:

- 1) щоденник практики;
- 2) відгук-характеристика з Баз практик;
- 3) конспект виконаних індивідуальних завдань;
- 4) звіт про проходження практики.

Відсутність хоча б одного з вказаних документів, має наслідком недопущення здобувача вищої освіти до захисту практики та виставлення йому незадовільної оцінки.

5.3 Щоденник практики (Додаток 2). Щоденник практики є документом первинної звітності, в якому відображаються виконані здобувачем вищої освіти види робіт та час їх виконання. Керівник Баз практик здійснює постійний контроль за веденням щоденника практики.

Щоденник практики складається із таких структурних частин:

- титульного аркуша;
- відміток про прибуття здобувача вищої освіти на практику та вибуття з неї із засвідченням підписів керівника Баз практик печаткою (при наявності);

– календарного графіку проходження практики, який складається здобувачем вищої освіти під керівництвом керівника від Баз практик. Усі відмітки про виконання пунктів календарного графіку проходження практики засвідчуються підписом керівника від Баз практик.

5.4 Відгук-характеристика з місця проходження практики (Додаток 3)

Відгук-характеристика складається керівником від Баз практик. У відгуку мають знайти відображення обсяг, якість виконання Програми практики та календарного графіку проходження практики, рівень підготовленості здобувача вищої освіти до виконання службових обов'язків і вміння реалізувати набуті знання на практиці; наявність навичок правильно застосовувати спеціальні й технічні засоби, дотримуватися заходів особистої безпеки, складати службові документи; особисті морально-вольові якості, дисциплінованість, старанність; професійний рівень розвитку; відношення до роботи в цілому та рекомендації щодо підсумкової оцінки за практику.

5.5 Конспект індивідуальних завдань (Додаток 4). В конспекті подаються відповіді на теоретичні питання, оформляються процесуальні та інші документи, вирішуються практичні кейси, які включені у структуру індивідуальних завдань. При цьому відповіді мають бути належно обґрунтованими із посиланням на нормативно-правові акти та практику їх застосування.

5.6 Звіт про проходження практики (Додаток 5). За результатами проходження практики здобувачі вищої освіти складають письмові звіти, в яких відображають зміст всієї роботи, яка проводилась ними під час практики.

У звіті відображається така інформація:

- тривалість і послідовність проходження практики згідно календарного графіку;
- коротка характеристика Баз практик;
- опис роботи проведеної з метою виконання завдань практик;
- висновки щодо позитивних моментів організації та проходження практики, труднощі та недоліки, які були виявлені за період проходження практики.
- список використаних джерел.

5.7 Оформлення матеріалів практики здійснюється відповідно до Загальних правил оформлення документів, що є додатком до Типової інструкції з діловодства в міністерствах, інших центральних та місцевих органах виконавчої влади, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 року № 55 (далі – Загальні правила оформлення документів).

6. ЗАХИСТ МАТЕРІАЛІВ ПРАКТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ

6.1 Перед захистом звітна документація, передбачена Розділом 5. Програми практики, належним чином оформлена здобувачами вищої освіти, оцінюється керівником практики від ЛьвДУВС за відповідною кількістю балів:

- 1) оформлення щоденника практики від 0 до 5 балів:**

– **0 балів** виставляється у тому випадку, коли щоденник відсутній або не заповнений;

– **3 балів** виставляється у тому випадку, коли щоденник практики містить недоліки, а саме: немає усіх відміток про виконання календарного графіку; щоденник заповнений неакуратно; календарний графік заповнений поверхнево, без конкретизації та розподілу робота за днями проходження практики;

– **5 балів** виставляється у тому випадку, коли щоденник заповнений акуратно, календарний графік детально відображає хід проходження практики, є всі відмітки керівника практики про виконану роботу;

2) конспект індивідуальних завдань – 0-40 балів;

– **0 балів** виставляється у тому випадку, коли конспект індивідуальних завдань відсутній;

– **10 балів** виставляється у тому випадку, коли здобувач вищої освіти виконав правильно з належним обґрунтуванням лише 1/2 від кожного виду індивідуальних завдань, визначених Програмою для відповідного виду Баз практики;

– **20 балів** виставляється у тому випадку, коли здобувач вищої освіти виконав правильно з належним обґрунтуванням лише 2/3 від кожного виду індивідуальних завдань, визначених Програмою для відповідного виду Баз практики;

– **30 балів** виставляється у тому випадку, коли здобувач вищої освіти виконав правильно з належним обґрунтуванням лише 3/4 від кожного виду індивідуальних завдань, визначених Програмою для відповідного виду Баз практики;

– **40 балів** виставляється у тому випадку, коли здобувач вищої освіти виконав правильно з належним обґрунтуванням лише усі індивідуальні завдання, визначені Програмою для відповідного виду Баз практики.

3) звіт про проходження практики – 0-15 балів;

– **0 балів** виставляється у тому випадку, коли звіт відсутній;

– **5 балів** виставляється у тому випадку, коли у звіті здобувача вищої освіти виконана під час проходження ним практики робота описується поверхнево, загальними фразами, без конкретизації видів та термінів виконання;

– **10 балів** виставляється у тому випадку, коли звіт здобувача вищої освіти містить усю необхідну інформацію, передбачену у п. 5.6 Програми практики, проте оформлений, з порушенням вимог Загальних правил оформлення документів;

– **15 балів** виставляється у тому випадку, коли здобувач вищої освіти з дотриманням вимог Загальних правил оформлення документів склав звіт, який містить усю необхідну інформацію, передбачену у п. 5.6 Програми практики.

6.2 Захист результатів практики здійснюється перед комісією.

6.3 Результати проходження практики оцінюються із врахуванням правильності виконаних індивідуальних завдань, змісту відгуку-характеристики

з Базу практики, підготовленої звітної документації та безпосереднього захисту матеріалів практики.

6.4 В процесі захисту здобувач вищої освіти повинен дати пояснення щодо виконаних індивідуальних завдань, висвітлити основні положення звіту за результатами проходження практики: охарактеризувати Базу практики, її правове становище, установчі та інші нормативно-правові документи, на підставі яких вона функціонує, основні права, обов'язки та повноваження посадових осіб бази практики, виконану ним роботу та набуті навички і знання за результатами проходження практики,

6.5 Захист практики оцінюється від 0 до 40 балів. При цьому враховується правильність виконання індивідуальних завдань, зміст відгуку-характеристики, наданого керівником від Базу практики, звіт про проходження практики, висвітленість, правильність і переконливість доповіді здобувача вищої освіти:

– **0 балів** виставляється, якщо здобувач вищої освіти не може висвітлити основні положення звіту, не дає відповіді на жодне запитання, поставлене членами комісії.

– **10 балів** виставляється, якщо здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхнево, фрагментарно, не на усі запитання, поставлені членами комісії дає відповідь;

– **15 балів** виставляється, якщо здобувач вищої освіти задовільно володіє матеріалом, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх з майбутньою діяльністю;

– **30 балів** виставляються за: осмислене знання програмного навчального матеріалу. Здобувач вищої освіти виконав правильно індивідуальні завдання, знає теоретичний матеріал, основні положення нормативних актів, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування щодо тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту, під час аналізу практичного завдання або відповідях на поставлені членами комісії запитання;

– **40 балів** виставляються за глибоке та ґрунтовне знання програмного матеріалу. Здобувач вищої освіти правильно виконав завдання практики, знає теоретичний матеріал, основні положення нормативних актів, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмний матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

6.6 Бали, одержані здобувачем під час захисту практики, та бали, виставлені керівником практики за підготовлені звітні документи, сумуються та виставляються у заліковому документі (**Додаток 6**).

Підсумкова оцінка за результатами проходження практики виставляється за стобальною шкалою, яка переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС

відповідно до таблиці ЄКТС, що є частиною Положення про організацію освітнього процесу у ЛьвДУВС.

6.7 Здобувачеві вищої освіти, який отримав за результатами оцінювання звітних документів та захисту практики оцінку FX за шкалою ЄКТС, а також у разі неявки на захист практики без поважних причин, надається право повторного її захисту за талоном № 2 або «К».

Здобувачеві вищої освіти, який не виконав Програму практики, може бути надано право проходження практики повторно.

Після повторного проходження практики здійснюється її захист. У разі повторного невиконання Програми практики, отримання незадовільної оцінки під час захисту практики за талоном «К», здобувач підлягає відрахуванню з ЛьвДУВС у встановленому порядку.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

7.1 Рекомендовані джерела подано до завдань по кожній базі практики.

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

8.1 Інформаційне забезпечення проходження практики формується з допомогою інформаційних ресурсів, джерелом отримання яких офіційні веб-сайти:

- Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua>;
- Єдиного державного реєстру судових рішень – <http://www.reyestr.court.gov.ua>;
- Конституційного Суду України – <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>;
- Верховного Суду – <http://www.scourt.gov.ua>;
- Європейського суду з прав людини – <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
- Офісу Генерального прокурора – <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>;
- Міністерство освіти і науки України – <https://mon.gov.ua>;
- Міністерство внутрішніх справ України – <https://mvs.gov.ua>;
- Державного бюро розслідувань – <https://dbr.gov.ua/>;
- Національна поліція – <https://www.npu.gov.ua>;
- Міністерство юстиції України – <https://minjust.gov.ua>;
- Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>;
- Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника – <http://www.lsl.lviv.ua>;
- Електронної бібліотеки Львівського державного університету внутрішніх справ – <http://lvduvs.edu.ua>;
- Єдиний реєстр боржників – <https://erb.minjust.gov.ua>;
- Проектів Ради Європи в Україні – <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/projects-and-programmes>;
- Експертного центру з прав людини – <https://ecpl.com.ua/>;
- Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань – <https://usr.minjust.gov.ua>;
- Держгеокадастр: дерегуляція, діджиталізація, детінізація – <https://e.land.gov.ua>;

- Кабінет електронних сервісів Міністерства юстиції України – <https://kap.minjust.gov.ua>;
- Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля – <http://eia.menr.gov.ua>
- Некомерційна професійна організація «Асоціація приватних виконавців України» – <https://www.apvu.com.ua/>
- Департамент державної виконавчої служби Міністерства юстиції України – <https://minjust.gov.ua/m/departament-derjavnoi-vikonavchoi-slujbi>.
- Некомерційна професійна організація «Асоціація приватних виконавців України» – <https://www.apvu.com.ua/>
- Департамент державної виконавчої служби Міністерства юстиції України – <https://minjust.gov.ua/m/departament-derjavnoi-vikonavchoi-slujbi>.
- Сайт Ради адвокатів України - <http://radaadvokativ.org.ua/>
- Сайт Національної асоціації адвокатів України - <http://unba.org.ua/akts-naau>
- Рада асоціацій адвокатів та товариств юристів Європи - <http://www.ccbe.eu>
- Міжнародна асоціація адвокатів - <http://www.ibanet.org>
- Офіційний сайт Національної асоціації адвокатів України – <http://www.unba.org.ua/>

ДОДАТКИ

**Міністерство внутрішніх справ
Львівський державний університет внутрішніх справ**

(назва навчального підрозділу)

**МАТЕРІАЛИ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ**

(База проходження практики)

Здобувача вищої освіти __ курсу

(назва навчального підрозділу)

освітній ступінь _____

спеціальність 081 «Право»

(прізвище, ініціали)

ПОГОДЖЕНО

**Керівник практики за місцем
її проходження**

_____/_____/_____
(підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

**Науково-педагогічний
працівник-керівник практики:**

_____/_____/_____
(підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Львів – 20_____

**Міністерство внутрішніх справ
Львівський державний університет внутрішніх справ**

(назва навчального підрозділу)

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

Кафедра _____

Освітній ступінь _____

Спеціальність _____

_____ курс, _____ група

Львів - _____

Здобувач вищої освіти _____
(прізвище, ініціали)

прибув на базу практики

Печатка

базы практики « ____ » _____ 20 ____ року

(підпис) _____
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з бази практики

Печатка

базы практики « ____ » _____ 20 ____ року

(підпис) _____
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

ПОГОДЖЕНО**Керівник практики**

підпис (ім'я та ПРІЗВИЩЕ
керівника від бази практики)

Календарний графік проходження _____ практики

№ з/п	Назви робіт	Терміни виконання робіт	Відмітки про виконання та підпис керівника практики від Бази практики
1	2	3	4

Здобувач вищої освіти _____ / _____
 (підпис) (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

[illegible]

« » 20 року

**Міністерство внутрішніх справ
Львівський державний університет внутрішніх справ**

(назва навчального підрозділу)

**КОНСПЕКТ
ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ**

Здобувача вищої освіти ____ курсу

(назва навчального підрозділу)

освітній ступінь _____

спеціальність 081 «Право»

(прізвище, ініціали)

ПОГОДЖЕНО

**Керівник практики за місцем її
проходження**

_____/_____/

(підпис) (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

**Науково-педагогічний працівник-
керівник практики:**

_____/_____/

(підпис) (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

**Міністерство внутрішніх справ
Львівський державний університет внутрішніх справ**

(назва навчального підрозділу)

**ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ _____ ПРАКТИКИ**

(База проходження практики)

Здобувача вищої освіти ____ курсу

(назва навчального підрозділу)

освітній ступінь _____

спеціальність 081 «Право»

(прізвище, ініціали)

ПОГОДЖЕНО

**Керівник практики за місцем її
проходження**

_____/_____/

(підпис)

(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

**Науково-педагогічний працівник-
керівник практики:**

_____/_____/

(підпис)

(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

ЗАЛКОВИЙ ДОКУМЕНТ РЕЗУЛЬТАТІВ _____ ПРАКТИКИ

здобувача вищої освіти ____ курсу ОС _____

(назва навчального підрозділу)

(прізвище, ім'я, по батькові)

(База практики)

1. ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Дата	Шкала оцінюв. (0-5 б.)	Керівник практики від кафедри	Підпис

2. КОНСПЕКТ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Дата	Шкала оцінюв. (0-40 б.)	Керівник практики від кафедри	Підпис

3. ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Дата	Шкала оцінюв. (0-15 б.)	Керівник практики від кафедри	Підпис

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

Сума балів за п. 1-3	Захист (0-40 б.)	Підсумкова оцінка			Дата захисту	Прізвища членів комісії	Підписи
		Кількість балів	За нац. шкалою	За шкалою ЄКТС			